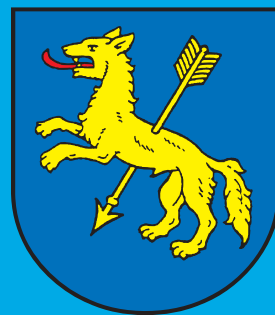

— R ý m a ř o v s k ý —

horizont

Čtrnáctideník regionu Rýmařovska

číslo 6/2009

vyšlo 27. 3. 2009

cena 15 Kč

Švýcarský poutník se cestou po Jantarové stezce zastavil v Rýmařově

Vyléčené káně a labutě zamířily za svobodu

Foto: Lucie Matulová

ročník XI.

V Jeseníkách můžete narazit na zbloudilou pumu americkou

Na hospitaci se Soňou Kovářikovou v reportáži V kůži ředitelky střední školy

Rýmařováci Sedláček a Kolářová úspěšní na Krkonošské sedmdesátce

Aktuálně z města

V rýmařovské Galerii Octopus bude vystavovat Sára Saudková

pozvánka na novou výstavu

Sára Saudková - fotografie

4. - 26. dubna

Vernisáž: sobota 4. dubna

v 15 hodin

Sára Saudková se narodila v roce 1967, vystudovala Vysokou školu ekonomickou v Praze, kde také žije. Je pravou rukou fotografa Jana Saudka, právě u něj se seznámila s taji fotografie: „Fotografickému řemeslu jsem se vyučila u mistra Jana, neboť není lepší školy...“

Autorka aktivně a soustředěně fotografuje od roku 1999. Věnuje se výhradně volné tvorbě - inscenovanými fotografiemi dokumentuje svůj soukromý život: lásky, vztahy, touhy, osamění, čekání...

Převzato z www.mkstrebic.cz

Foto: www.topzena.cz

Švýcarský poutník hostem Rýmařova

O den dříve proti původnímu plánu, v úterý 10. března, dorazil pěšky do Rýmařova švýcarský cestovatel Marcus Zohner, který putuje po staré kupecké Jantarové stezce. Na cestu se vydal 16. prosince, kdy vyrazil na svou více jak 5000 kilometrů dlouhou trasu z benátského náměstí Svatého Marka. Jeho cílem je ruský Petrohrad.

Jak jsme již předeslali v minulém vydání Rýmařovského horizontu, do Rýmařova zavítal švýcarský cestovatel, fotograf, spisovatel a dramatik Marcus Zohner, který se vydal pěšky po staré obchodní Jantarové stezce. Někdo možná namítne, že Jantarová stezka nevedla přes Rýmařov. Vycházela ze severoitalské Aquileie, která byla střediskem obchodu s jantarem, podél východní strany Alp

vedla k Dunaji, pokračovala patrně po levém břehu Moravy a dále Moravskou bránou (z tohoto prostoru, z Pustějova, pochází zajímavý nález velkého kusu surového jantaru společně s řeckou mincí) do Slezska a na sever přes Kalic a Toruň k Baltskému moři; jiná větev zřejmě od Dunaje směřovala přes Devín u Bratislavy, Povážím, přes Vlárský průsmyk se napojila na výše uvedenou trasu a pokračovala po ní dál přes Polsko až k dolní Visle na baltské pobřeží.

Ale vzhledem k tomu, že babička Marcuse Zohnera pochází ze Šumperska, rozhodl se cestovatel uhnout z Jantarové stezky a namířil si to z Ostravy pěšky přes Rýmařov do Šumperku. Pěší trasu z Ostravy do Rýmařova zvládl

i se zastávkami po zajímavých historických a kulturních pozoruhodnostech za necelý týden. V úterý v podvečer přišel do rýmařovského hotelu Slunce, který je dlouholetým členem sdružení pro rozvoj cestovního ruchu Jeseníky a jehož majitel Karel Vala poskytl Marcusi Zohnerovi bezplatné ubytování a stravu. Druhý den jej na radnici přivítali zástupci města, starosta Petr Klouda a místostarosta Jaroslav Kala. S překladem z němčiny při rozhovoru pomáhala paní Anna Čapková. Cestovatel se ptal na zajímavosti našeho regionu, nejvyšší horu Moravy Praděd a také na to, jak se dostane co nejrychleji po turistické značce do Klepáčova. Vzhledem k tomu, že v dané oblasti stále ještě ležela vysoká sněhová pokrývka, nedo-

poručili radní cestovateli použít turistické značení do Klepáčova, ale spíš hlavní komunikaci.

Padla i otázka, jak se poutník ocitl ve Švýcarsku, když jeho předci pocházeli ze Šumperska. „Prarodiče pocházeli ze Šumperska, rodiče žili v Polsku a v roce 1942 odešli z Polska do Mnichova. Později jsme se už z Německa nemohli vrátit. Narodil jsem se v Mnichově a po několika letech jsem se odstěhoval za svou sestrou do Švýcarska, kde jsem vystudoval divadelní školu a později jsem založil v Luganu, kde bydlím, divadelní společnost, s níž jezdím po světě,“ svěřil se se svými životními osudy Marcus Zohner.

Při svém putování se ve Zlíně také setkal s našim cestovatelem Miroslavem Zikmundem. „Bylo to pro mě fantastické setkání, pana Zikmunda si velmi vážím a byl jsem překvapený, jak je na svůj věk vitální. Kdybych nevěděl, že má devadesát, hádal bych mu sedmdesát let,“ poděлил se Švýcar o jeden ze svých zážitků.

Z putování po Jantarové stezce by měla vzniknout cestopisná kniha, ale podle slov Marcuse Zohnera celý cestovatelský projekt není zaměřen komerčně, nýbrž vychází výhradně z jeho vášně a potěšení. Po zhruba hodinové návštěvě na rýmařovské radnici se cestovatel za vydatného sněžení vydal do rodiště svých předků.

JiKo

Pár slov o Ních

Neřadil jsem se zrovna k žáčkům, o nichž se dá říci, že jsou sto procentní. K Nim jsem ale vzhlízel s úctou a respektem. A dodnes by mě na Jejich místo nikdo nedostal. Proč? Pocit odpovědnosti je v Jejich povolání příliš velký, možná větší než u kterékoli jiné profese. A upřímně - dnešní teenageři by mě asi převálcovali.

Oni jsou různí: Usměvavý, Zamračená, Nevrlá, Příjemný, Uspěchaný, Nervózní, Náladový, Vstřícný a kdovíkolik Jich ještě kolem nás projde a my projdeme kolem Ních bez povšimnutí. Mají své starosti i trápení. Jsou ztraceni v kolotavém víru civilizace, odkud na ně tu a tam namíří ostré světlo rodičovské kritiky či obyčejný mobil rozmazleného spratka, dokumentujícího Jejich neúmyslné a nevážné prohřešky či nervní trapasy, jinde klidně přehlížené.

Někde zase jen smutně přihlížejí cynickému ponižování a tomu, jak Jim pubertální výrostci nasazují „psí hlavu“. Věřím, jsem přesvědčen, že ne všude. Mají svou linku důvěry? Ne? Měli by ji mít! Už jen pro zachování toho zázraku - umu vytvořit z neschopného jedince gramotu. Proto, i když jsem nikdy nepochopil věčný odkaz velkého Učitele národů, pokládám na oltář vděčnosti obrovskou kyticí, vřelý dík a poklonu všem, kteří si to v předvečer symbolického svátku zaslouží. Zkuste si vzpomenout i vy, věnujte Jim alespoň nepatrný úsměv a hleďte v sobě, proč právě vaše dítko...

JiKo

(Věnováno všem učitelům.)

V tomto čísle najdete

Aktuálně z města

- V Galerii Octopus bude vystavovat Sára Saudková ..... str. 2
Švýcarský poutník hostem Rýmařova ..... str. 2

Odbory MĚÚ informují

- Výplata dávek pomoci v hmotné nouzi formou peněžních poukázek ..... str. 4

Štafeta

- Karel Hanslián se ptá Rudolfa Buxbauma ..... str. 4

Školství

- Kuchaři a číšníci na gastronomické soutěži Ahol Cup 2009 ..... str. 5

Reportáž

- V kůži... ředitelky střední školy aneb Komenský by se divil str.6-7

Policejní zápisník

- Policejní dopadla filmového piráta z Rýmařova ..... str. 8

Hasiči v terénu

- Den požární bezpečnosti a zásah u dopravních nehod ..... str. 8

- Zpravodajství města Břidličné ..... str. 9-10

Organizace a spolky

- Frost s psodovem Jiřím Koudelou skončili pátí ..... str. 11
Bytové družstvo Rýmařov hodnotí postup revitalizace ..... str. 11-12

Kulturní okénko města Rýmařova

- Infoservis SVČ, pozvánky, pranostiky ..... str. 13-14
Výsledky soutěže 5. tříd Ententýny ..... str. 14

Městská knihovna

- Noc s Andersenem ..... str. 14

Z historie

- Bramborová válka o dědictví bavorské ..... str. 15-16

Kam na výlet

- Jaro je tady, alespoň v kalendáři, vyšlápněte si na Praděd ..... str. 17
Vyléčení opeřenci zamířili ke svobodě ..... str. 18

Z okolních obcí a měst

- Devátá Miss lentilka je z Rýmařova ..... str. 19
Pod střechou neprší, ale znějí verše ..... str. 19

Moravskoslezský kraj informuje

- Stát opraví komunikaci v Edrovicích a na Sovinecku ..... str. 20

Akce hradu Sovince

- V dubnu otevíráme brány – první akce na hradě ..... str. 20

Připomínáme si

- Plesy, šibřinky, candrbály aneb Jak jsme se bavívali a bavíme ..... str. 21

Sport

- Krkonošská 70 má vítěze z Rýmařova ..... str. 22
Basketbalová liga - OBR-LIGA ..... str. 22
Tělesně postižení kuželkáři zahájili turnaj ČP ..... str. 23

Polské úřady varovaly Moravu a Slezsko před šelmou

Na pumu, která se pohybuje v polsko-českém pohraničí v těsném sousedství Moravskoslezského a Olomouckého kraje, upozornil v sobotu 21. března večer operační střediska těchto krajů z pověření opolského vojvody ředitel oddělení bezpečnosti a krizového řízení Opolského vojvodství Henryk Foerster.

Podle jeho písemné informace bylo v posledních dnech v Opolském vojvodství, přesněji v okrese Prudnik, zaznamenáno hned několik případů zadávení hospodářských zvířat. Je pravděpodob-

né, že tyto škody způsobila kočkovitá šelma, patrně puma.

Tuto sobotu přišlo na polské úřady hlášení o výskytu podobného zvířete v okrese Glubczyce, který přímo sousedí s Moravskoslezským krajem, konkrétně s Krnovskem a Osoblažskem. Výskyt zvířete může podle polských kolegů souviset s pašováním. „Žádáme o zvýšenou pozornost v příhraničním území - existuje možnost, že se zvíře přemístí na vaše území,“ uvádí zpráva.

por. Mgr. Petr Kúdela,
tiskový mluvčí HZS MSK

Ilustrační foto

Odbory MěÚ informují

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví

Výplata dávek pomoci v hmotné nouzi formou peněžních poukázek

V říjnu loňského roku přistoupil odbor sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu Rýmařov k zavedení systému výplaty dávek pomoci v hmotné nouzi formou peněžních poukázek. Za ně si mohou klienti nakoupit potraviny, oblečení a hygienické potřeby. Poukázky jsou vydávány v hodnotách 50 a 30 Kč.

Příjemci byli referentkami informováni v dostatečném předstihu o záměru vyplácet část

dávky poukázkami a poučení, jak s těmito poukázkami nakládat. Se samotným vydáváním poukázek na odboru nejsou vážnější problémy. První reakce klientů, kteří obdrželi poukázky, nebyly negativní. Posouzení poměru výplaty dávek v peněžích a poukázkách je u každého klienta individuální. Vše hodnotí referentky odboru, které klienty znají. Příjemci poukázek mohou nakupovat v sí-

ti vybraných obchodů jen určité druhy zboží, nemohou za ně koupit alkohol ani cigarety. Výplatu dávky hmotné nouze umožňuje zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi. Rýmařovský úřad za období 5 měsíců uplatnil tuto formu výplaty u 62 příjemců dávek a bylo jimi vyplaceno zhruba 320 tis. Kč.

*Odbor sociálních věcí
a zdravotnictví*

Štafeta

Známé osobnosti se ptají známých či něčím pozoruhodných osobností na to, co je zajímavá a co by mohlo zajímat i čtenáře. Společně s otázkami předávají pomyslný štafetový kolík, který zavazuje dotazovanou osobnost oslovit s podobnými či úplně jinými otázkami dalšího zajímavého člověka.

Karel Hanslián se ptá Rudolfa Buxbauma

Proč jsem si ho vybral: Rudolf Buxbaum je můj dobrý kamarád, sdílíme spolu lásku ke sportu i smysl pro humor.

Nejprve by mě zajímalo, co tě přivedlo z úrodné Hané do našeho drsného podhorského kraje a co tě vlastně vedlo k tomu

podnikat právě v Rýmařově?

Rýmařov jsem znal, především zdejší školní jídelny. A když byla možnost a našly se prostory, začal jsem s prodejem masa. Strach z masa škodí zdraví!

Znáš tě jako řezníka, je to profese, kterou jsi dělal vždy, nebo jsi v životě dělal i něco jiného?

Jsem vyučený kuchař, dělal jsem to čtvrt století, a to na nejrůznějších místech a v inter-hotelech v Drážďanech, Baden-Badenu a taky v Olomouci.

Vím, že obchod vedeš společně s manželkou, to znamená, že si asi výborně rozumíte, i když jste spolu prakticky dnem i nocí?

Moje paní je pracovitá, svědomitá a já v ní nacházím velkou oporu, v podnikání i ve všedním životě.

Jsou mi také známy tvé sportovní aktivity, párkrát jsem tě mohl prověřit ve fotbalové bráně, také jsme si spolu zahráli tenis a ping pong. Podle sebe vím, že je to docela náročné na čas. Jak to zvládáš ty? Čemu se věnuješ nejvíce?

Obdivuju nejvíc kopanou (hraju rád za staré pány), cyklistiku, plavání, stolní tenis a turis-

niku. Od patnácti do dvaatřiceti let jsem byl aktivním fotbalistou TJ Šternberk. Čas se opravdu hledá těžko, ale o nedělích si vždycky chvilku najdu. V Rýmařově jsem si vcelku rychle zvykl a našel dobré kamarády.

Příště: Rudolf Buxbaum se bude ptát Aleny Polákové.

Školství

Vítězní studenti Gymnázia Rýmařov navštívili Štrasburk

Poslanci Evropského parlamentu Libor Rouček a Richard Falbr vyhlásili v lednu 2009 v Moravskoslezském kraji vědomostní soutěž o Evropské unii. Cílem soutěže bylo zvýšit informovanost mladých lidí o historii, úloze a současných aktivitách EU, motivovat je ke studiu cizích jazyků a rozšířit jejich všeobecný přehled.

Soutěž byla určena pro 3. a 4. ročníky středních škol. Také z Gymnázia Rýmařov se přihlásilo hned několik studentů, kteří absolvova-

li v únoru písemný test na Vysoké škole báňské TU v Ostravě. Dva z nich, **Eva Slováková** (8. A) a **Tomáš Lašák** (3. B), byli díky svým znalostem vybráni mezi 35 nejlepších studentů, kteří se za odměnu zúčastnili cesty do sídla Evropského parlamentu ve Štrasburku.

Studijní cesta se konala ve dnech 8. - 12. března 2009. Studenti byli ubytováni v německém Offenburgu nedaleko francouzských hranic. První den po příjezdu nav-

Eva Slováková před budovou Evropského parlamentu

Foto: archiv Gymnázia Rýmařov

štívali Evropský parlament, kde proběhla beseda s europoslanci a přednáška českého pracovníka Evropského parlamentu o EU. Další zajímavou částí návštěvy bylo také sledování plenárního zasedání EP. Ve zbývajících dnech pobytu se seznámili s histo-

rickým centrem města Štrasburku. Na zpáteční cestě se zastavili v Německu a prohlédli si technické muzeum v Sinsheimu.

Oba studenti se vrátili domů nadšeni, cesta do Štrasburku totiž splnila jejich očekávání.

Eva Slovákova

Kuchaři a číšníci na gastronomické soutěži Ahol Cup 2009

V ostravském hotelu Atom se 4. února konal IX. ročník prestižní mezinárodní gastronomické soutěže Ahol Cup 2009, v rámci které proběhla i koktejlová soutěž juniorů. Soutěže se zúčastnilo dvačtyřicet mladých barmanů z České republiky, Itálie a Polska. Jejich úkolem bylo připravit krátký drink a vlastní fancy drink na bázi Finlandia vodky a moderní pokrm s rybou pangasius.

Soutěže se zúčastnili také žáci Střední školy Rýmařov Lucie Bujasová, Martin Skoupil a Barbora Pernicová. Zatímco si ostatní užívali jarních prázdnin, tato trojice tvrdě trénovala a připravovala se na soutěž. Lucie a Martin soutěžili v barmanské kategorii. Lucka připravila drink s názvem Pozdní odpoledne a umístila se na krásném 14. místě. Martin namíchal před porotou svůj originální nápoj pod názvem Scheryland, který byl vyhodnocen v bronzovém pásmu. Barbora se utkala s konkurencí v kategorii kuchařů s pokrmem pod názvem Pangasius na jehle, doplněným jednoduchou přílohou - mrkví s pórkem na pomerančové omáčce a krupicovými trojúhelníčky. Za velmi chutné a krásně dekorované jídlo jí byl předán diplom s bronzovým pásmem. Všichni tři soutěžící se úkolů v soutěži zhostili velmi dobře. Konkurence hotelových škol je vysoká, a právě proto je pro nás umístění studentů úspěchem a povzbuzením do dalších aktivit.

Nataša Skoupilová, učitelka odborného výcviku

Srdečně Vás zveme na vernisáž
výstavy

KRESBY
BOŘKA ZEMANA

V pátek 3. dubna v 17 hodin
stálá galerie Komunitní školy při
Gymnáziu Rýmařov

Úvodní slovo přednese
prof. PhDr. Dušan Šimek UP Olomouc

GYMNÁZIUM
G
RÝMAŘOV

Fota: archiv SŠ Rýmařov

V kůži ... ředitelky střední školy aneb Komenský by se divil

Dnešní reportáž bude tak trochu jiná. Od tradičních řemesel se přeneseme do oblasti školství a nahlédneme do ředitelny Střední školy Rýmařov. Za jejími dveřmi najdete stále dobře naladěnou a usměvavou ředitelku Ing. Soňu Kovářkovou, která působí na ško-

le již od roku 1984, ve funkci ředitelky od roku 2004. Možná si řeknete, proč jsem si pro dnešní reportáž vybral právě ji? Snad proto, že Sonin svátek připadá na Den učitelů (28. 3.), a také proto, že její úsilí o rozvoj středního školství v Rýmařově je bezedné.

Patří k těm pedagogům, kterým se povolání stalo zároveň zálibou.

Jak vlastně takový jeden den ředitelky a současně učitelky střední školy vypadá? Jaká je její pracovní náplň a co všechno musí zvládnout? Na to nám dá odpověď naše reportáž.

reportáž

Menší šedá budova Střední školy Rýmařov na ulici Julia Sedláka se pod obří základní školou krčí nesměle, zato se však může pochlubit svou „sestrou“ o pár metrů níž. V té první sídlí ředitelství školy a ekonomický úsek, ale na výuku sem dochází i značná část žáků, kteří společně se svými vrstevníky z druhé budovy navštěvují obory hotelnictví a turismus, kuchař-číšník pro pohostinství, opravář zemědělských strojů nebo obor hutník, který poměrně nedávno vznikl ve spolupráci s kovohutěmi Al Invest Břidličná. S ředitelkou Soňou Kovářkovou se potkáváme ráno v 7.30. Začneme výukou základů ekologie v prvním ročníku oboru kuchař-číšník. „*Trápí nás problém velké absence, je to nešvar, který se v posledních letech na středních školách velmi rozmohl. Přestupky se snažíme řešit ihned s výchovnou poradkyní, pokud se to nezlepší, kontaktujeme rodiče,*“ svěřuje se Soňa Kovářková při našem rychlém přechodu na dolní budovu, kde za okamžik začíná první hodina.

Vcházíme do třídy, žáci vstávají a zdraví vyučující. „*Dnes budeme pokračovat v tématu z minulých hodin, a tím byly složky životního prostředí,*“ zahájí hodinu ředitelka a zapíná projekci na plátno. Žáci si vše pečlivě zaznamenávají do svých sešitů. V hodině vládne pohoda a dobrá nálada. Je

znát, že Soňa Kovářková má respekt a autoritu. A tak se dovídám, jaké jsou například příčiny ekologických katastrof, co jsou přírodní zdroje a jak je rozděluje.

Vyučovací hodina uplyne jako nic a my opět přecházíme na horní budovu, kde ředitelka učí druhou vyučovací hodinu - základy zemědělské výroby. Přestávku ani nezaznamenám a už sedím v lavici u třetáku oboru opravář zemědělských strojů. „*Zkusíme si zopakovat minulé učivo - chov prasat a chov skotu. Pojď, Danieli, k tabuli a vezmi si žákovskou knížku,*“ oznamuje vlídně, ale důrazně ředitelka. U Daniela je vidět, že si z probíraného učiva za-

pamatoval opravdu hodně. Souvisle sděluje rozdělení prasat podle plemen, osvětluje význam slova plemenitba, že březost

u prasnic trvá 115 dnů, a doplňuje, co dělá inseminační technik. Pár doplňujících otázek a do žákovské knížky přibyla jednička.

„*vystudovala. Abych jako ředitelka splňovala podmínky pro pedagogickou práci, musím učit čtyři hodiny týdně. Přitom v sudém týdnu učím šest hodin a v lichém dvě hodiny. Tak a teď musím rychle seběhnout na ekonomický úsek a podepsat 'holkám' všechny faktury, potom se spolu zajedeme podívat do dílen v Jamartících, kde mám pravidelnou hospitaci, pak pojedeme na kontrolní činnost do školní jídelny a zároveň na oběd, mrkneme se na náš domov mládeže a do cvičné kuchyně. Mou povinností je také hospitace u jednotlivých učitelů ve třídách a pak bych měla končit pracovní dobu, ale ještě mi zbývá vyřídit 'papírové' záležitosti - přestupy žáků z jiných škol, přerušení vzdělávání, změny oboru nebo žádosti o individuální plán studia, u nichž musím ve správním řízení vydat rozhodnutí. A na závěr svých pracovních povinností vyřizuji e-maily. Nežrídka bývám ve škole až do večera,*“ upřesňuje s úsměvem za chůze po chodbě školy Soňa Kovářková a dodává, že musí ještě dopracovat školní vzdělávací program pro jednotlivé obory a předměty. Věru, není toho málo.

Do toho můžou zavolat z krajského úřadu v Ostravě, který je zřizovatelem školy, a chtít, aby ředitelka přijela na schůzku ohledně připravovaného projektu. Zajímám se, o jaký projekt se jedná.

Druhý hoch, kterého Soňa Kovářková zve k tabuli, zase vypráví o chovu skotu. Vědomosti jsou také na dobré úrovni, ale občas si na něco nemůže vzpomenout. Ale i tak je to za dvě. Výuka pokračuje novým učivem - o chovu drůbeže. Žáci se dovídají, jaká plemena drůbeže existují a že nejrozšířenějším plemenem slepic jsou plemena masná, brojleři, a plemena nosná. Také jaká je například doba líhnutí u kuřat, krůtat, kachňat, housat a perliček. Než se člověk naděje, už se ozývá školní zvonek, který oznamuje přestávku.

„*Co se týče výuky, tak raději učím rostlinnou výrobu než živočišnou. Rostlinnou výrobu jsem*

„Jde o projekt s názvem Centrum technického vzdělávání na Bruntálsku, do kterého je zapojeno pět škol bývalého okresu Bruntál. Celková částka, která bude v rámci tohoto projektu rozdělena, činí 58 milionů korun a bude hrazena ze strukturálních fondů Evropské unie na základě Operačního programu ROP NUTS II Moravskoslezsko 2007-2013,“ vysvětluje ředitelka. V rámci tohoto projektu má být pro školu pořízena špičková technologie, která zahrnuje nejmodernější soustruhy, dílenské vybavení a veškerou diagnostiku pro osobní a nákladní automobily v hodnotě 12 milionů korun. Školní dílna by měla podle Soni Kovářkové změnit místo a přestěhovat se z Jamartic do haly bývalé firmy Rojana na ulici 8. května, sem poputují i nové technologie už v srpnu letošního roku.

„Předpokládám, že s novými technologiemi přibude i více žáků. Od nového školního roku bychom také chtěli dát příležitost dospělým uchazečům o získání maturity, takže připravujeme nastavbové studium. Mým přáním by bylo, po dohodě s krajským úřadem a s úřadem práce, aby mohli otevřít také rekvalifikační kurzy na naše obory a umožnit tak zájemcům získat výuční list, případně maturitu, a tím je zařadit do pracovního procesu,“ nastínila svoji vizi při podepisování faktur na ekonomickém oddělení ředitelka Soňa Kovářková.

Administrativní činnost na ekonomickém oddělení máme za sebou, je čas vyrazit na hospitaci do dílen v Jamarticích. Přijíždíme k velké hale, před kterou je zaparkováno několik osobních aut. Vcházíme dovnitř a první, co nás zaujme, jsou žáci, kteří renovují velký vlek na přepravu balíků

slámy nebo sena. Odstraňují korozí a připravují vlek na náter. Ředitelka se zajímá, jak kluci využívají získanou teorii v praxi, a po očku kontroluje jejich pracovní oděv. Zaměřuje se také na bezpečnost při práci. Přichází mistr odborného výcviku a informuje o pracovních postupech svých svěřenců. Jdeme dále. V další neveliké dílně zase mají kluci za úkol opravit motor osobního auta. Stejně otázky týkající se nabytých poznatků a jejich převedení do praxe. V další dílně probleskuje za několika zástěnami světlo od svařování elektrickým obloukem. Svařeči se tady připravují na závěrečné zkoušky a dva nejlepší na mezinárodní soutěž O zlatý pohár Linde ve svařování, která proběhne v dubnu ve Frýdku-Místku.

Zajímám se, jakou mají absolventi Střední školy Rýmařov šanci získat uplatnění na trhu práce.

„Asi 30 procent žáků učebních oborů uspěje při přijímacím řízení na nastavbové studium, velmi dobré uplatnění mají žáci oboru kuchař-číšník, ale ani žáci oboru opravář zemědělských strojů nemají problém najít uplatnění. Pochopitelně že nějaké procento

absolventů 'uvízne' v řadách nezaměstnaných. Největší problém ale vidím v novelizaci zákona o přijímacích řízeních, která dělá vrásky nejen školám, ale hlavně rodičům i samotným žákům. Žáci si mohou podat až tři přihlášky a nikdo neví, která z těch tří přihlášek bude úspěšná. A nemůže

místa, má i pět žáků co dělat, aby obsluhu zvládli,“ dovídám se z úst ředitelky Soni Kovářkové. Také v kuchyni pomáhají žáci oboru kuchař-číšník a přitom se učí i základům pro přípravu „studené kuchyně“. Snahou vedení je vařit obědy s minimálními náklady, a denně si přitom mohou strážníci vybrat ze dvou jídel.

Po obědě se krátce zastavujeme v domově mládeže, kde je v současné době ubytováno osmadvacet žáků střední školy. Celková kapacita domova je šestatřicet míst. Ředitelka zjišťuje na recepci, zda není potřeba řešit nějaké problémy. Vše je v pořádku, opouštíme internát a míříme do cvičné kuchyně, kterou dnes vede učitelka odborného výcviku Anna Juřenová. Cvičná kuchyňka slouží od 7.00 do 13.30 pro žáky prvních ročníků, kteří se zde učí základům pro přípravu teplých a studených pokrmů. Na praktické výuce se podílí také vedoucí odborného výcviku Věra Skopalová, která plánuje každý učební den a práci všech učitelů odborného výcviku. Vidíme, že do trouby právě putuje těsto na jednoduché moučníky, které paní Juřenová dokáže rychle a s mistrovským umem připravit. Škole už věnovala 37 let svého života. Ředitelka získává další potřebné informace o dění a praxi žáků a poté odcházíme z budovy.

Pracovní doba končí. Mám pocit, že dnešní reportáž uběhla nějak rychle. „Teď nastává ten okamžik, kdy se vracím do kanceláře a začínám vyřizovat svoji agendu a e-mailovou poštu,“ informuje mě o další pracovní činnosti ředitelka. Nebudu děle zdržovat. Loučíme se a já děkuji za další cennou zkušenost. A přeji vše nejlepší k svátku, Soňo, stejně jako vám všem, kantoři!

JiKo

za to ani krajský úřad, ani ministerstvo školství, ale bohužel ne zrovna vhodné rozhodnutí poslanecké sněmovny,“ posteskla si Soňa Kovářková.

Kontrolní činnost jsme zakončili u svařečů a odjíždíme do jídelny, která se díky praxi žáků střední školy stala jídelnou restauračního typu. Prostředí stoly, připravené talíře a roznos jídla až ke klientovi. „Naší snahou je kvalitní stravování a získávání cizích strážníků, takzvaná zakázková činnost. V současné době připravujeme obědy pro 400 strážníků, kapacita kuchyně je asi 420 strážníků,“ informuje při obědě ředitelka Soňa Kovářková a nenápadně sleduje vystupování žáků 2. ročníku oboru kuchař-číšník a 3. ročníku oboru hotelnictví při obsluhování hostů. Je očividně spokojená. „Ve 'špičce', kdy je jídelna zaplněna téměř do posledního

Vykopli dveře a vyhrožovali smrtí

Rodinné spory přivedly 29letého a 31letého muže za hranici zákona. Dne 6. března byli obviněni z trestných činů výtržnictví, porušování domovní svobody a násilí proti skupině obyvatelů a jednotlivci za napadení 48letého muže z Břidličné. Na počátku února měli vykopnout dveře mužova bytu, fyzicky jej napadnout a vyhrožovat jemu i jeho rodině smrtí.

Odnesla tržbu z baru

Obvinění z trestného činu krádeže si v těchto dnech vyslechla 25letá žena z Rýmařova. Koncem ledna si z baru na Mlýnské ulici v Rýmařově odnesla tržbu 8 tisíc Kč. Využila chvíle, kdy byla obsluha v jiné části restaurace, a odcizila obsah peněženky uložené v zasuvice.

Schovala majetek před exekutorem

Z trestných činů maření výkonu úředního rozhodnutí a křivého obvinění se bude zpovídat 37letá žena z Rýmařova. Je obviněna, že vloni v lednu při exekuci ukryla před soudním vykonavatelem domácí kino a videorekordér, které byly sepsány pro výkon rozhodnutí k uspokojení pohledávky. Exekutorovi sdělila, že tyto věci nikdy neměla, a při výslechu křivě obvinila svého bývalého manžela, že věci prodal.

Nešťastná třináctka

Pátek 13. března byl smolným dnem pro 40letého majitele bytu na Bartákově ulici v Rýmařově. Do jeho bytu se vloupal zloděj, poškodil dveře do pokoje a odcizil finanční hotovost v celkové výši 13 tisíc Kč, kterou měl majitel uloženou mezi knihami a v sekretáři.

Policie dopadla filmového piráta

Bruntálští kriminalisté po intenzivním několikaměsíčním šetření odhalili 26letého muže z Rýmařova, který neoprávněně rozmnožoval a prodával neoficiální kopie audiovizuálních děl chráněných autorským právem. Způsobil škody ve výši okolo 52 mil. Kč.

Muž měl prostřednictvím internetu nabízet více než 600 filmových titulů včetně momentálních novinek na trhu za cenu 35 Kč za jedno DVD. Zájemcům zaslal seznam a komunikoval přes e-mailovou adresu. Filmy posílal prostřednictvím pošty na dobírku. Několika desítkám zájemcům prodal celkem 138 DVD. Policisté u obviněného zajištěli 456 nosičů a notebook s externím harddiskem. Způsobená škoda činí 52 mil. Kč, ale poškozená společnost se připojuje k trestnímu stíhání se škodou cca 600 tisíc Kč. Muži hrozí trest odnětí svobody až do výše dvou let. *Z podkladů tiskové mluvčí Policie ČR Bruntál*

Foto: archiv PČR Bruntál

Hasiči v terénu

Hasiči pořádali Den požární bezpečnosti

V pátek 13. března bylo na základních hasičských záchranných sborů v kraji rušno. Profesionální jednotky se prezentovaly na Dnu požární bezpečnosti.

Hasičské stanice otevřené pro veřejnost, kontrola příjezdových komunikací a požárních nástupních ploch na vybraných sídlištích, rozdávání varovných letáček neukázněným řidičům, kontrola diskoték a dalších nočních podniků, návštěvy požárních aktivistů na základních školách, akce pro veřejnost na náměstích - to je v kostce náplň Dne požární bezpečnosti v Moravskoslezském kraji, který letos připadl v celé České republice na pátek 13. března.

Den požární bezpečnosti vyhláší již od roku 2000 v celé republice Česká asociace hasičských důstojníků, a to vždy jednou ročně, pokud možno na „šťastný“ pátek třináctého. Cílem je soustředit do jednoho dne preventivní akce, které profesionální hasiči připravují

a uskutečňují v průběhu celého roku. Záchranáři chtějí hlavně varovat před požáry a jejich negativními důsledky pro životy a zdraví lidí i jejich majetek. A hasiči v Moravskoslezském kraji tento cíl rozhodně neodbyvají.

Ze stanic HZS MSK byly letos oficiálně otevřeny pro školy a veřejnost všechny v okresech Frýdek-Místek, Karviná, Bruntál (stanice Bruntál, Krmov, Rýmařov) a v Ostravě. Na hasičské stanici v Rýmařově byly připraveny podrobné ukázky zásahové techniky i s možností vyzkoušet si hasičské oblečení, prohlídka zázemí stanic a třeba i odpovědi na dotazy typu, co dělají hasiči, když právě nezahájí. Na rýmařovské základně záchranného hasičského sboru se Den požární bezpečnosti uskutečnil v době od 8 do 14 hodin.

Z podkladů Petra Kúdely, tiskového mluvčího HZS MSK, připravil JiKo

Hasiči zasahovali u dvou dopravních nehod

Začátek března byl pro rýmařovské hasiče celkem klidný. O víkendu 7. a 8. března vyjžděli ke dvěma dopravním nehodám. Sobotní havárie si naštěstí nevyžádala žádné zranění. Řidič nezvládl v Jamarticích vozidlo, sjel do zahrady, přerazil plot a zastavil se až o sudy s odpadem. Hasiči provedli zajištění vozidla a místo události předali Policii ČR. Nedělní dopravní nehoda, která se stala v Rýmařově, si vyžádala lehčí zranění. Při příjezdu jednotky HZS byli řidič i spolujezdec již v péči rychlé lékařské pomoci.

Z podkladů HZS Rýmařov zpracoval JiKo

Foto: HZS Rýmařov

Zpravodajství města Břidličné

Zastupitelé se shodli: Větrníky u nás nejsou žádoucí

Zastupitelstvo města revokovalo své usnesení a neschválilo smlouvu o smlouvě budoucí včetně pří-

lohy Smlouva o zřízení věcného břemene se společností Větrná energie Morava, s. r. o., Brno -

Zřízení podzemního (nadzemního) kabelového vedení a rozšíření trafostanice na pozemcích ve vlastnictví města Břidličná. Tento záměr jednomyslně schválili všichni zastupitelé. Nynější usnesení je výrazem přesvědčení zastupitelů, podporovaného občany města, o nevhodnosti větrných elektráren (VTE) v našem regionu a odmítnutím další komunikace s investorem, který plánoval vyvedení výkonu celkem 35 VTE ve Velké Štáhli, Ryžovišti, Lomnici a Huzové-Arnolticích v rozvodně v Břidličně.

Na jednání bylo uvedeno, že v poslední době dochází k narůstajícímu tlaku obcí regionu Rýmařovska a krajského úřadu Moravskoslezského kraje na sta-

rosty Velké Štáhle, Lomnice a Ryžoviště, aby se vzdali svých záměrů na stavbu větrných parků. Jejich záměry znehodnocují krajinný ráz a jsou v rozporu se strategií jak kraje, tak regionu. Kraj vyjadřuje svůj záporný postoj už dva roky (viz studii o vhodnosti VTE v MSK ze 7/2007) a nyní i v návrhu Zásad územního rozvoje MS kraje. V obou dokumentech nejsou VTE v našem regionu přípustné především kvůli krajinnému rázu. Například regulativy v nich uvedené nedoporučují v pásmu 3 km od přírodních parků Údolí Bystřice a Sovinecko stavbu větrníků. A to je případ všech dvaceti elektráren v Lomnici a Ryžovišti.

Ing. Antonín Králík

Členové zastupitelstva na posledním jednání

Foto: D. Mach

Turistické zajímavosti - projekt naučné stezky v Břidličně

Cílem tohoto projektu, jehož autorem je město Břidličná (Ing. Svatoslav Schwarzer), je vytvoření naučné stezky v Břidličně. Stezka bude mít charakter odpočinkové a klidové zóny s naučnými prvky, což uvítají nejen občané Břidličné a okolí, ale zejména turisté přijíždějící k nám za relaxací. Na tuto stezku bude navazovat naučná stezka vedoucí z Ryžoviště.

Stezka je řešena rekonstrukcí lesní cesty, instalací rozcestníků, informačních tabulí a laviček. Součástí navrhované naučné stezky bude také vodní prvek - jezírko, dále studánka a tábořiště, které bude sloužit k oddychu a rekreaci, případně volnočasovým aktivitám. V prostoru tábořiště bude v přední části umístěna tabule informující o stávajících lesních

cestách a cyklotrasách. Dále budou na ploše umístěny lavičky se stoly, lavičky, stojan na kola, ohniště a přístřešek. Rovněž zde budou umístěny tabule u rybářské líhně s popisem její historie a současného chovu ryb. Na vhodném místě bude umístěna tabule s popisem flóry a fauny v této lokalitě.

Daniel Mach

Aktivní důchodci

V pondělí 9. března si místní klub důchodců naplánoval vlastní oslavu MDŽ. Ve své klubovně na staré škole se před třetí hodinou odpolední scházely vesměs ženy důchodkyně, i když by s radostí uvítaly nějaký ten mužský protějšek, ale bohužel, pánové měli naplánováno zřejmě něco jiného. Škoda, říkaly si, pánové mohli ochutnat z přinesených dobrot, zavzpomínat, jaké to bývalo dřív, a posleze si i zatančit při reprodukcované hudbě. Takhle si milé ženy musely vystačit samy a nakonec jim to ani nevadilo.

Tato akce nebyla v tomto roce první. V lednu se uskutečnila pěkná beseda s pozvanou kosmetičkou, která poutavou formou seznámila přítomné ženy se základy líčení a kosmetiky a zároveň

předvedla vše v praxi. Přítomným se tato akce velmi líbila a plánují její další pokračování. V únoru si ženy pozvaly odborníci na drhání a i tato akce se setkala s příznivým ohlasem.

Místní klub důchodců pod vedením paní Vojáčkové a Mlčúchové připravuje další dvě zajímavé akce. V pondělí 30. března se sejdou senioři a seniorky k soutěži o nejvydařenější malované vajíčko k nastávajícím Velikonocům. Zveme proto další „malíře“, kteří o této soutěži ještě nevědí, aby v tento den v 15 hodin přišli do klubovny důchodců na staré škole a představili svou dovednost při malování vajíček.

Druhou akcí hned následující den, v úterý 31. března, kterou dámy obětavě připravily, je sou-

těž ve známé a populární hře s názvem „Člověče, nezlob se“. Jakmile tato akce vešla ve známost, hlásili se první soutěžící, a to nejen z Břidličné. Pochopitelně

i další hráči jsou vřele vítáni, her bude nachystáno dostatek. Pro všechny budou připraveny malé, ale zajímavé dárečky.

Daniel Mach

Foto: Daniel Mach

Opět se vám hlásí zpravodajství Základní školy Břidličná

Po krátké odmlce jsme tu zase. Tentokrát máme pět nových zpráviček, abychom se trochu pochlubili a hodně poprosili. Takže, máte-li čas i chuť, čtete, prosím!

Hned první zpráva je vlastně prosba - výzva pro všechny, kdo rádi fotí či se jinak výtvarně

projevují. Oč jde? **O výstavu!** Rozhodli jsme se totiž u příležitosti Dne vody a Dne Země uspořádat výstavu fotografií a výtvarných prací s námětem **Voda čaruje**. Záštitu nad touto akcí a současně hlavním organizátorem je SK ASK Břidličná při ZŠ. **Účastnit se jí**

mohou všichni - děti, dospělí, amatéři i profesionálové. Pokusíme se získat i drobné dárky, abychom mohli ohodnotit tři nejuspěšnější z každé kategorie. Výtvarné práce a foto přijímáme od 10. března do 15. dubna. Je možné poslat je poštou či přinést, v případě fotografií

i zaslat v co nejlepší kvalitě emailem na adresu: kveta.derdova@seznam.cz. Všechny doručené práce budou vystaveny v prostorách školy a později i na dalších místech. Aby nedošlo k nějakým nepřesnostem, prosíme vystavovatele, aby byly exponáty vždy řádně označeny jménem, věkem autora a přesnou adresou, popřípadě emailovou adresou nebo telefonním číslem pro případ potřeby vás kontaktovat. Už dnes se moc těšíme na vaše příspěvky, výstavka je otevřena všem, i těm, kdo žijí mimo město Břidličná a Rýmařov. Znáte-li někoho, kdo by mohl mít zájem se zúčastnit, prosím dejte mu na nás kontakt nebo to sdělte nám. Děkujeme!

V 1. kole internetové vědomostní soutěže pořádané **Seznamem**, určené pro třídní kolektivy z celé ČR, se umístila naše třída 8. A mezi pěti nejúspěšnějšími a každý člen této skupiny získal věcné ocenění. Myslíme si, že se o svou radost z úspěchu můžeme podělit i s vámi.

K 28. únoru se podařilo dokončit díky finanční podpoře Lesů ČR, s. p., první etapu projektu Lišákova stezka. Měla by sloužit především pro environmentální výchovu, ale bude přístupná i všem, kdož mají zájem o přírodu. O tomto záměru jsme již dříve informovali. Teď jen čekáme na lepší počasí, aby bylo možno v prostorách areálu naší ško-

ly zabetonovat úchytky pro stojany, a věříme, že v nejbližší době vás budeme moci pozvat na slavnostní otevření.

Na začátku března jsme se dozvěděli, že jsme byli vybráni v grantovém programu RWE Transgas Net. Bude tak finančně podpořen náš projekt zahrnující další etapy Lišákovy stezky. Například prožitkovou pěšinku, bylinkovou spirálu, a dokonce, z čehož máme největší radost, vybudování venkovní učebny - altánu. No uznejte, to se nedá jen tak tutlat, ta zpráva a radost se prostě musí dostat ven!

Květa Děrdová

Pozvánka

V neděli 12. dubna v 17 hodin
se bude konat
ve farním kostele v Břidličné

Velikonoční koncert

Účinkovat bude
Chrámový sbor Bernardini
v trochu netradiční podobě a jejich hosté

Krytý bazén v Břidličné

Plavání pro veřejnost v dubnu

**Každé pondělí v lichém týdnu
bude plavání pro veřejnost do 18 hod.**

Pondělí	14.00 - 18.00	Úterý	14.00 - 17.00
Středa	14.00 - 18.00	Čtvrtek	14.00 - 17.00
Pátek	14.00 - 20.00	Sobota	13.00 - 20.00
		Neděle	13.00 - 20.00

Každé úterý a čtvrtek od 17.00 do 18.00 se koná aerobik.

Teplota bazénu 28°C (malý), 26°C (velký), teplota vzduchu 29°C

Na Velikonoční pondělí 13. dubna bude zavřeno!

Historické detaily - 4. část

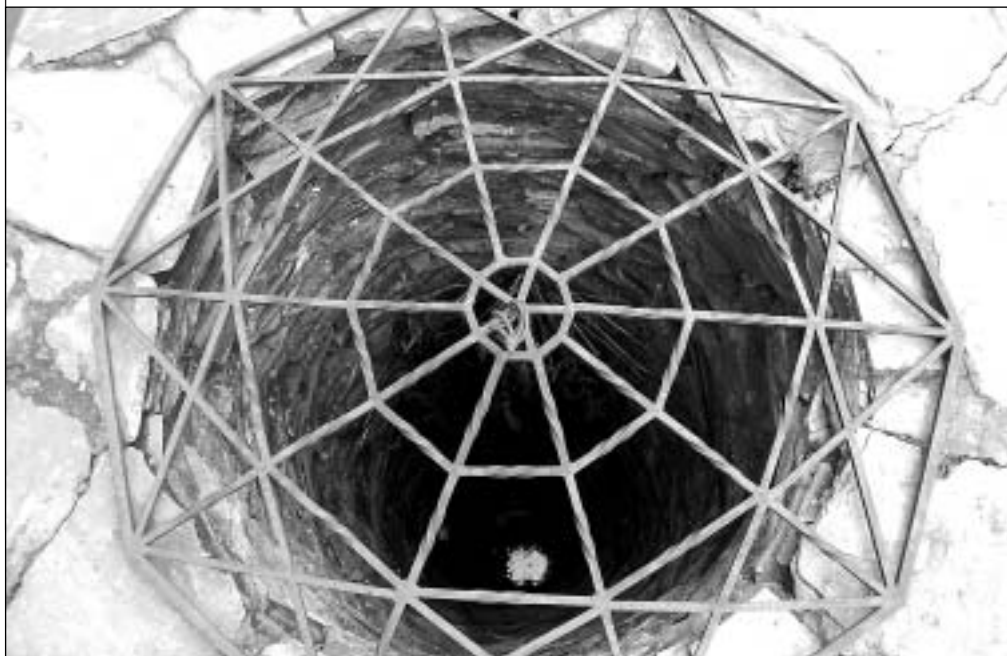
SOUTĚŽNÍ KUPON č. 4

Jméno a příjmení .....

Adresa .....

Telefonní kontakt .....

Místo, kde se objekt nachází .....

Denně procházíme v našem městě Rýmařově kolem nejrůznějších architektonických pozoruhodností a kulturních památek, historických detailů, fascinujících fasádních či dveřních ornamentů, unikátních a originálních korouhviček, jež zde zanechali mistři stavitelé, řezbáři, tesaři, sochaři nebo umělci kováři. V dnešní uspěchané době protkané sítěmi mobilních operátorů, kdy z kanceláří a pokojů blikají monitory počítačových sestav a děti si hrají ve virtuálním světě, jen stěží zastavíme svůj krok, pozvedneme hlavu vzhůru a zamyslíme se například nad tím, který umělec obdarováný fantazií dilo pro další pokolení zanechal. (Začít soutěžít můžete kdykoliv, i s jedním ústřížkem máte šanci na výhru.)

Soutěž připravil JiKo

Organizace a spolky

Frost s psovodem Jiřím Koudelou skončili pátí

Dne 21. února se uskutečnil zimní obranářský závod na cvičišti v Oticích. Soutěžilo se v kategorii IPO1 (pro mládežníky) a IPO3 (pro dospělé). Sjelo se celkem 19 závodníků se psy. V kategorii IPO1 startovalo za špatného počasí

pět mládežníků, v IPO3 pak 14 soutěžících, mnozí z nich mnohonásobní účastníci mistrovství České republiky. Konkurence byla veliká. Závod posuzovali Miroslava Tichá a MUDr. Jiří Tichý, figurovali M. Uříčar a M. Hájek. Za

organizaci KK Dobřečov se zúčastnil Jiří Koudela s německým ovčákem Frostem ze Slovanského domu, který v konkurenci kynologické elitní špičky skončil na 5. místě.

Jiřina Koudelová, jednatelka KK Dobřečov

Vítězové IPO 1

Vítězové IPO 3

Fota: archiv KK Dobřečov

Stručné zhodnocení postupu revitalizace na Rýmařovsku

Ceny energie nutné k vytápění domů neustále rostou (i když letos možná dojde k malé přechodné korekci tohoto trendu z důvodu reakce dodavatelů na snížení ceny plynu) a je nutno využít vhodné způsoby zateplení domů projektovaných a postavených v minulých desítkách let, aby se jejich spotřeba, náklady na vytápění (a s tím i vliv na velikost ekologické zátěže související se spotřebou fosilních paliv) snížily a zároveň došlo i k výraznému zvýšení tepelné pohody obyvatel i estetické úpravy šedých panelových či cihlových domů.

Okresní stavební bytové družstvo (OSBD) Bruntál začalo v roce 2005 s revitalizací panelových domů s využitím programu Panel, tj. s využitím státních dotací na úroky z poskytnutých úvěrů. Podmínky pro přiznání této dotace se každoročně výrazně mění, v současnosti nejsou výhodné tak jako v roce 2006, ale lze očekávat jejich opětovné zlepšování. Lze obecně říci, že průměrná cena zateplení jednoho bytu se pohybuje okolo 170 - 200 tis. Kč (dle celkového rozsahu zateplení - výměna oken, zateplení fasády, výměna vchodových dveří, zateplení střechy, zateplení lodžii...). Splátka úvěru pak činí obvykle cca 1 000 Kč měsíčně na byt, část je možno hradit z úspory záloh na teplo, část z fondu oprav, a teprve pokud tyto zdroje nestačí, je nutno přistoupit k navýšení záloh. Návratnost takto provedené investice je dlouhodobá a výrazně závislá na dalším vývoji cen tepla, dosažené efekty jsou však okamžité a výrazně pozitivní. Velmi pozitivní zejména v prvních letech splácení úvěru pro tvorbu fondů oprav je výše uvedená státní dotace.

Největší objem revitalizačních prací byl proveden v roce 2006 a pokračoval dále i letech 2007 a 2008. V současné době je zatepleno cca 75 % družstevních domů, přičemž v letošním roce se k zateplení chystají další dva domy. U zbývajících domů proběhly alespoň dílčí práce - výměna oken, vchodových dveří apod. v závislosti na stavu fondů oprav jednotlivých domů a možnostmi dosažení souhlasu potřebné většiny nájemníků nebo vlastníků s rozsahem oprav a zateplení.

Srovnání celkové spotřeby tepla u zateplených domů OSBD za rok 2004 (před zahájením revitalizačních prací) s minulým rokem 2008 je následující:

Spotřeba tepla	Rýmařov	Břidličná
Rok 2004 (před zateplením)	17 229,7 GJ	5 006 G
Rok 2008 (po zateplení)	8 818 GJ	2 576 GJ
Úspora	49,8 %	48,5 %

Průměrná úspora tepla u komplexně zateplených domů dosahuje téměř 50 %. Nejvyšší úsporu ve výši 62,8 % dosáhl dům na Větrné ulici č. 14, 16, 18 v Rýmařově. Projektované očekávané úspory tepla ve výši 40 % bylo tedy dosaženo, lepší než projektovaný výsledek lze vysvětlit kvalitou provedení zateplení, instalací regulačních ventilů, zvýšenou pozorností domovníků a uživatelů věnovanou efektivní optimalizací spotřeby tepla a v neposlední řadě též klimaticky mimořádně teplým rokem 2008.

Srovnání cen tepla v letech 2004 a 2008:

Cena tepla	Teplo Rýmařov	MOS Břidličná
Rok 2004	331,80 Kč/GJ	334,95 Kč/GJ
Rok 2008	444 Kč/GJ	512 Kč/GJ

Tabulkové zhodnocení obou vlivů - zateplení a ceny tepla - v nákladech na otápění u dvou konkrétních zateplených domů:

	Větrná č. 14, 16, 18 Rýmařov	Jesenická č. 458 Břidličná
Spotřeba tepla 2004 (před zateplením)	1 155 GJ	699 GJ
Spotřeba tepla 2008	429 GJ	383 GJ
Úspora spotřeby tepla	726 GJ, tj. 62,9 %	316 GJ, tj. 45,2 %
Platba ze teplo 2004	383 229 Kč	234 130 Kč
Platba za teplo v roce 2008	190 387 Kč	196 096 Kč
Rozdíl plateb za teplo 2004 a 2008 - skutečná úspora ročních plateb	192 842 Kč	38 034 Kč
Teoretická platba za teplo 2004 v cenách roku 2008	512 820 Kč	357 888 Kč

Jak je vidět z výše uvedené tabulky, u obou domů přes nárůst ceny tepla v uvedeném období došlo díky zateplení k reálnému snížení plateb za teplo.

Ve vyjádření spotřebovaného tepla na 1 m² otápené přepočitatelné

plochy dosáhly nejnižší spotřeby domy Jesenická 461 a 462 v Břidličné, a to 0,247 GJ/m², v Rýmařově pak Jungmannova 3 s hodnotou 0,269 GJ/m². U nezateplených domů se pohybuje spotřeba na 1 m² vytápěné plochy od 0,60 - 0,90 GJ/m².

Věřím, že uvedené čísla a dobré zkušenosti z mnoha zateplených domů povedou k zamýšlení nájemníky a vlastníky dosud nezateplených domů a přispějí tak k jejich rozhodnutí realizovat zateplení.

Pokud jde o další nutné plánované investice OSBD v následujícím období, kromě dokončení revitalizace se bude jednat hlavně o důraz na rekonstrukci výtahů tak, aby byly v příslušných termínech odstraněny nedostatky z revizí v minulých letech a výtahy zároveň splňovaly všechny požadavky platných norem.

*Obvodová komise Rýmařov při OSBD Bruntál,
předseda Ing. Ladislav Volek*

Místní skupina Českého červeného kříže v Rýmařově SBĚR A VÝDEJ OŠACENÍ

Místní skupina ČČK v Rýmařově bude i letos pokračovat v provozu ošacovacího střediska na Palackého ulici 11 (budova Městských služeb a Bytermu, 1. patro vpravo). Můžete sem přinést čisté a nepoškozené oděvy, které možná už vyšly z módy, ale jiným mohou ještě dobře posloužit.

Provozní doba v roce 2009:

STŘEDA 9.00 - 15.00

22. dubna	20. května
24. června	22. července
24. srpna	23. září
21. října	18. listopadu
9. prosince	

ČTVRTEK 9.00 - 14.00

23. dubna	21. května
25. června	23. července
25. srpna	24. září
22. října	19. listopadu
10. prosince	

MS ČČK Rýmařov

Pozvání na besedu

doc. Mgr. Jindřich Štreit

v Městské knihovně Rýmařov

Tvorba do roku 1989

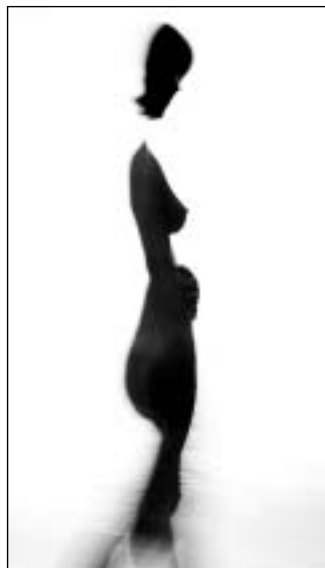
pondělí 30. března v 17 hodin

Městské muzeum a Galerie Octopus

7. - 31. 3. 2009

Netradiční svět Oldřicha Šembery

Galerie Na Růžku

Jakub Vala:

abstrAKTY

17. 2. - 6. 4. 2009

(derniéra

6. dubna)

Servis služeb

Diakonie ČCE, středisko v Rýmařově,
zve seniory k návštěvě **KAVÁRNIČEK**
každé liché úterý v budově střediska
na třídě Hrdinů 48 v Rýmařově.

Začátek vždy ve 13.30.

Ukončení kavárničky 15.30-16.00.

Kdo není schopen dojet do kavárničky, může využít odvoz
v den kavárničky v 13.30 od hotelu Praděd.

Přijďte si za námi povykládat a naplánovat aktivity, které byste
sami nepodnikli.

Bližší informace na čísle 554 211 294.

Termín kavárniček na I. pololetí roku 2009:

Každé liché úterý v měsíci:

7. 4., 21. 4., 5. 5., 19. 5., 2. 6., 16. 6. a 30. 6.

Srděčně zvou a těší se na vás zaměstnanci Diakonie ČCE

Informační středisko Rýmařov

Informační centrum Rýmařov nabízí zájemcům
o sjezdové lyžování prodej permanentek s možností
získání skipasu do Skiareálu Avalanche a další zajímavé slevy,
které se týkají i celého hotelového komplexu.

Otevírací doba:

pondělí - pátek: 9.00 - 12.00; 13.00 - 17.00
sobota: 9.00 - 12.00; 13.00 - 16.00; neděle: 13.00 - 16.00

Kulturní okénko města Rýmařova

Citát: Hloupost bláznů bývá vždycky brouskem moudrých.

William Shakespeare

DUBEN 2009

30. 3.	SVČ	9.00	Keramika s Buřinkou
2. 4.	SVČ	11.00	Keramická dílna pro školy
6. 4.	SVČ	17.00	Velikonoční turnaj ve stolním tenisu žáků a dorostu
9. 4.	SVČ	10.00	Výtvarná dílna pro děti - drátované vajíčko
14. 4.	SVČ	9.00	Cvičení s Buřinkou
15. 4.	SVČ	8.30	Keramická dílna pro školy
15. 4.	těl. ZŠ 1. máje	13.30	Okrskový turnaj ve vybíjené 4. a 5. tř. ZŠ
18. 4.	SVČ	20.00	Malý pignic bluesový - Pepa Streichel, retro blues
18. 4.	SVČ	15.00	28. ročník Pódiových skladeb ve spolupráci s TJ SPV
22. 4.	těl. Národní	14.00	Velikonoční laťka - soutěž ve skoku vysokém 6.-9. tř.
22. 4.	SVČ	17.00	Keramika pro veřejnost
23. 4.	SVČ	9.00	Keramická dílna pro školy
25. 4.	SVČ	16.30	Na křídlech Orientu - taneční pásmo zájmových kroužků orientálního tance SVČ Rýmařov
27. 4.	SVČ	9.00	Keramika s Buřinkou
28. 4.	SVČ	9.00	Cvičení s Buřinkou

NA KŘÍDLECH ORIENTU

*Středisko volného času Rýmařov vás zve
v sobotu 25. dubna 2009*

do velkého sálu SVČ Rýmařov 16:30
na taneční pásmo zájmových kroužků orientálního tance.

Známá i neznámá výročí

28. 3. 1899	nar. Karel Konrád , prozaik a publicista (zemř. 11. 12. 1971) - 110. výročí narození
28. 3. 1914	nar. Bohumil Hrabal , spisovatel a scenárista (zemř. 3. 2. 1997) - 95. výročí narození
29. 3. 1869	nar. Aleš Hrdlička , čechoamerický antropolog a cestovatel (zemř. 5. 9. 1943) - 140. výročí narození
30. 3. 1844	nar. Paul Verlaine , francouzský básník (zemř. 8. 1. 1896) - 165. výročí narození
1. 4. 1809	nar. Nikolaj Vasiljevič Gogol , ruský spisovatel (zemř. 4. 3. 1852) - 200. výročí narození
5. 4. 1989	zemř. Karel Zeman , filmový scenárista, výtvarník a režisér (nar. 3. 11. 1910) - 20. výročí úmrtí
6. 4. 1904	nar. Jiří Frejka , režisér, divadelní teoretik, kritik a pedagog (zemř. 27. 10. 1952) - 105. výročí narození
8. 4. 1859	nar. Edmund Husserl , německý filosof fenomenolog (zemř. 27. 4. 1938) - 150. výročí narození
8. 4. 1914	zemř. Jakub Arbes , prozaik a publicista, tvůrce románu (nar. 12. 6. 1840) - 95. výročí úmrtí

Společenská kronika

Narodili se noví občanci

Natalie Čušková	.....	Rýmařov
Natalie Kováčová	.....	Rýmařov
Michaela Rešková	.....	Rýmařov

Blahopřejeme

jubilantům, kteří od předcházejícího vydání oslavili 80 let a více

Jiřina Grebeníčková - Rýmařov	.....	80 let
Jarmila Toušková - Janovice	.....	80 let
Naděžda Doleželová - Rýmařov	.....	81 let
Růžena Weinerová - Rýmařov	.....	81 let
Františka Václavíková - Rýmařov	.....	82 let
Gertruda Boxanová - Rýmařov	.....	82 let
Josefa Velartová - Rýmařov	.....	82 let
Milada Mořkovská - Rýmařov	.....	83 let
Josef Floryk - Rýmařov	.....	92 let

Rozloučili jsme se

Pavel Sekerka - Rýmařov	.....	1929
Jiřina Plášková - Rýmařov	.....	1933
František Raušer - Rýmařov	.....	1919

Evidence obyvatel MěÚ Rýmařov

Pranostiky na měsíc duben

- Studený a mokrý duben plní sklepy a sudy.
- Po bouři v dubnu připadají mrazíky.
- Necht si duben sebelepší bývá, ovčákovi hůl přec jen se zasněžívá.
- Sníh dubnový hnojí, březnový tráví.
- Teplé deště v dubnu - teplé dny v říjnu.
- Je-li v dubnu teplý déšť, hojné pozeňání jest.
- Je-li duben pěkný, bude květen ještě lepší.
- Co duben našetří, to květen spálí.
- Když dubnový vítr do stodoly fičí, po žních díru nenajde.
- Bouřky v dubnu zvěstují dobré léto.

Letní tábor SVČ Rýmařov v Jemnici

TAJEMSTVÍ KÁPĚ MNICHA FRANTIŠKA

4. - 12. 7. 2009

* Pro děti od 3. třídy	* Cena: 2850 Kč
* Program: dny plné dobrodružství, tajemných zpráv, hry, výlety, jízda na koni...	* Přihlášky a informace: Helena Tesařová, SVČ Rýmařov, tel.: 554 211 410

Koláče nejvíc chutnaly 5. B

Žáci 5. B Základní školy Rýmařov s třídní učitelkou Šárkou Buchtovou se stali vítězi letošního 16. ročníku soutěže 5. tříd Ententýny. Zábavně-vědomostní soutěže, kterou pravidelně pořádá Středisko volného času Rýmařov, se letos zúčastnily čtyři páté třídy. Tři z Rýmařova a jedna z Břidličné. Po šesti kolech vzájemných utkání byly výsledky velmi vyrovnané. Tři třídy získaly po 2 bodech a o vítězství muselo nakonec rozhodnout skóre.

Pořadí na dalších místech:

2. místo: 5. A Břidličná
3. místo: 5. A Rýmařov
4. místo: 5. C Rýmařov

Soutěžící kolektivy dostaly keramické Ententýny z dílny Evy Kudlákové, diplomy a vynikající obří koláče z Rýmařovské pekárny. Sponzorům děkujeme.

Helena Tesařová

Městská knihovna

NOC S ANDERSENEM

Milí spoluobčané, děti a přátelé dětských knížek!

Už jste slyšeli o noci v knihovně? Víte, co dělají knížky v noci?

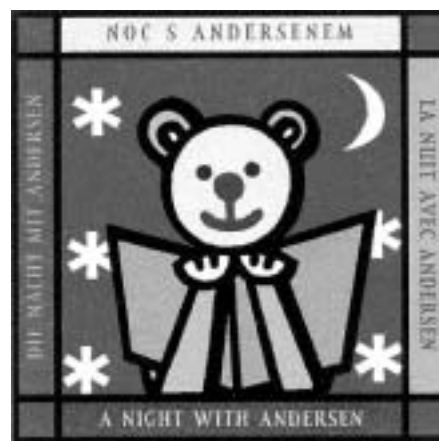
To se mohou dozvědět děti během pohádkového večera, který v České republice proběhne už pošesté. V pátek **3. dubna 2009** se v rýmařovské knihovně koná **Noc s Andersenem**, pro kterou knihovníci a šikovné paní učitelky připravili lákavý program s nočním čtením pohádek. Společná akce Klubu dětských knihoven SKIP se koná v rámci kampaně Březen měsíc knihy a internetu. Připomíná se při ní také svátek dětské knihy, který je slaven v mnoha zemích světa na památku narození známého dánského pohádkáře **Hanse Christiana Andersena**.

Na děti, které se včas přihlásily, čeká opět lákavý večerní a noční program se čtením pohádek, soutěžemi, na řadu se dostane i „po-

kec přes internet“, děti si budou moci díky internetu v průběhu noci sdělit dojmy s kamarády. Věříme, že navážou nová přátelství. Ke spaní stačí jen velmi málo - spacák, polštářek, karimatka, knížka. Noční dobrodružství je k nezaplacení ...

Hlavní téma společného nočního čtení se bude odvíjet od výročí tohoto roku - výročí Františka Nepila, Františka Kožika, K. V. Raise, Jana Karafiáta či Ondřeje Sekory. V naší knihovně se setkáme s pohádkovými bytostmi, které si děti zvolí samy. Číst budeme z knížek Ondřeje Sekory v převlečení za Ferdu, Berušku aj.

V dnešní přetechizované době se laická i odborná veřejnost často zamýšlí nad tím, proč děti nečtou. Jak dokazují studie psychologů, nejdůležitějším faktorem by mohl být osobní příklad: v rodině, kde čtou dospělí, děti zpravidla nemají problémy se čtením. A protože víme, že v některých rodinách děti společnou

četbu neznají, zkusíme již několik let v knihovně nabídnout jinou variantu: večerní četbu k oslavě Mezinárodního dne dětské knihy. Cílem našeho „nocování“ je vzbudit v dětech zájem o četbu, ukázat jim krásu mluveného slova a půvab společného hlasitého předčítání. To vše v jeden kouzelný večer na mnoha místech naší planety.

MĚK Rýmařov

Stromy Miroslava Šmirka a studentů gymnázia

V galerii U Stromu poznání v Městské knihovně Rýmařov probíhá po celý březen výstava výtvarných prací s příhodným názvem „Stromy“. Spo-

lečně zde svá díla vystavují studenti rýmařovského gymnázia pod vedením Pavlína Doleželové a Miroslav Šmirka.

Fota: archiv autor článku

Společné téma výstavy v sobě ukrývá početnou řádku výtvarných stylů, forem a technik. Všeuměl a kutil Mirek Šmirka představuje své reliéfní dřevorezy stromů, které jsou výsledkem jeho mnohaleté pilné tvůrčí práce. Návštěvníka výstavy ovšem kromě dřevěných reliéfů čekají i studentská díla velkých, středních a malých formátů. V dřevěných rámečcích jsou tu malby na textilním podkladě nebo drobné linoryty. Nechybí ani velkoformátové malby, obrazy suchým pastelem či textilní stromy vytvořené tkanou technikou. Jako umělecký materiál posloužil výtvarníkům i novinový papír. Na své si přijdou i citelové impresionismu. V tomto stylu jsou vytvořeny obrazy stromů ve středních formátech.

Všichni vystavující touto cestou zvou milovníky výtvarného umění, kteří si ještě nenašli chvíli a nezhledli jejich práce, a přejí příjemnou podívanou. Výstava končí 31. března.

šs

Z historie

Bramborová válka o dědictví bavorské

Válku, kterou současníci nazvali bramborovou, protože se odehrávala v době sklizně brambor, vyvolali Prusové, jak později činili s železnou pravidelností, neboť jejich rozpínavost neznala mezí. Útok, který vedl nepřátelský generální štáb severními a východními Čechami, tentokrát skončil naprostým fiaskem.

Jak jsme již dříve upozornili, Marie Terezie si byla velmi dobře vědoma nevypočitatelnosti nebezpečného a neklidného severního rivala a velmi rozumně, ač za nevýslovných finančních obětí, udržovala dál v bojové pohotovosti rozsáhlou armádu profesionálních vojáků. Také její generálové, poučení taktickými kroky Prusů, zareagovali tentokrát nezvykle rychle a úspěšně. Oddíly císařských pěších bělokabátníků od infanterie po příslušníky dalších zbraní dokázali velitelé velmi dobře rozmístit na strategická místa a odrazili útočníky směrem k západu. Prusové se spěšně stáhli do Saska. Přesto těšínský mír z 13. 5. 1779 přinutil diplomaty vzít v úvahu sílu pruského panovníka a volit rovnovážný smír. Zatímco Rakousku přibyla dosud bavorská Innská čtvrt (podle řeky Inn), monarchie se vzdala už jen spíše formálních a nevelkých enkláv patřících kdysi českému království v Bavorsku a Falci. A situace se opět opakovala, krajem táhly nejruznější regimenty. Na pruské hranici se nahromadily oddíly obou stran a na konci listopadu se k přezimování usadili v Rýmařově štáb pluku *Deutschmeisterů* a ve vesnicích Rýmařovska mužstvo. Před očima vystrašených obyvatel počalo znova válečné divadlo, ačkoli v poněkud mírnější formě než dřív. Jen děti si s radostí a vzrušením užívaly parád na náměstí, ačkoli to nebylo pro ně nic nového. Za víření bubnů a pištivých zvuků fléten, které se snažily nezaniknout v obecné vřavě, maširovali vojáci obou kompanií v řadách či proudech a vytvářeli za pochodu roztočivé obrazy. Kluci se nemohli vynadávat na kapelníka žonglujícího s blýskavou holí, ačkoli je modré ruce pořádně pálily od mrazu. Konec konců produkce plukovních hudeb si nenechali uniknout ani staří, stejně jako později ukázky jezdeckého umění Esterhazyho husarů pod velením rytmistra Keilse.

Ve stejné době projížděly Hlubčicemi tři vozy s okovanými pokladnicemi pruského žoldu ve stříbrňácích. Součást pruského transportu bedlivě střežilo jedenačtyřicet domobranců pod velením plukovníka. Koloně ukázal cestu též jeden z nečetných rakouských kolaborantů dobře známou cestou. Po krátkém odpočinku vyrazili 9. srpna zádem po silnici. Kolem půlnoci se Prusové objevili před bránou Hlubčic a klepáním se domáhali vstupu do města. Když byli vpouštěni, nešli pozornosti dvanactičlenné hlídky rakouských husarů, kteří využili lákavé situace a zůstali ve střež. Jakmile se ujistili, že do města dorazily vozy se stříbrem, počíhali si na transport na druhý den dopoledne, napadli jej a ulehčili výběrcím pro královskou kasu od 600 tolarů. Sice částka

C. k. pluk *Deutschmeisterů* (klopy modré), husarský pluk *Kálnokyho* (modrá šuba a kazačka, červ. kalhoty)

nijak ohromující, ale skutečný husarský kousek v týlu nepřátelské armády. Potom se bez váhání a zčerstva rozjeli na zpáteční cestu dobrých pět mil přímo středem pruského ležení. Jednalo se o odvetu, jinak se většinou vojáci staré císařovny obvykle nedávali do podobných podniků. Následovala trestná výprava Prusů na Osoblahu (Hotzenplotz), ale zcela bez úspěchu.

Následující rok popisují kronikáři přítomnost důstojníků řídicích nevelké vojenské akce ve Slezsku. Langer říká, že po odchodu *Deutschmeisterů* dali o sobě 1. června vědět též další vojáci. Vystřídali bataliony vojáků Jarayových, Disbachových, Khevenhülerových a Cattiových hessenských granátníků z Darmstadtu. S nimi se objevil ve městě též významný polní maršál Olivier hrabě Wallis, který se 13. června ubytoval na faře a děkan musel požádat o pomoc kaplana (!), aby situaci s obsluhou vojáků zvládl.

Komnaty a ostatní prostory janovického zámku se na čas změnilly na vojenský lazaret pluků *Langlaise* a *Colloreda*. Existenci janovického vojenského špitálu poznamenala díky ne-

Sloviniští a chorvatští hraničáři (1756), c. k. pluky otačacký, varaždínský, líkánský (důstojníci)

valnému stavu tehdejšího lékařství i vážným zraněním neobvykle vysoká úmrtnost nešťastných pacientů. Hroby, spíše jen hromadné jámy, mnohdy velmi mladých vojáků časem zakryla lesní školka nedaleko ve Dvorském lese. Obdobně tomu bylo i v lazaretu hornoměstském. Zde se však podepsal na situaci navíc ještě vysoce nakažlivý střevní tyfus, který častěji končil krutou bolestivou smrtí. Tehdy se to jen hemžilo epidemiemi, které si nevybíraly své oběti jen mezi vojáky, kteří šílili nebezpečné nákazy, ale stejně i mezi podvyživenými civilisty.

15. února následujícího roku začaly z Rýmařovska postupně mizet poslední oddíly granátníků, bataliony plukovníků Fuhrmanna, Brambilly, Hannibala a Provery. Načas se ještě ubytovali vysocí důstojníci v jednotlivých rýmařovských rodinách: generál Praeschonvilli v č. 205, plukovník Disbach v domě č. 212 a major dělostřelceva Hubatius u rodiny v č. 225 (čísla platí dodnes).

26. února vytáhly oddíly k Cukmantlu (Zuckmantel - Zlaté Hory) a pak operovaly v okolí tehdejšího slezského Neustadtu, který nakrátko obsadily. Třikrát se jednotky ještě vrátily. Maršál Wallis Neustadt neprodyšně obklíčil a vyslal trubače s parlamentářem k regimentu pruského prince, který ve městě načas Rakušany vystřídá, aby vyjednal kapitulaci. Prusové však byli pěkně tvrdý oříšek a nevzdávali se snadno. Ani další parlamentář Natterman se nedokázal s pruskou posádkou dohodnout, a tak Wallis nechal ostřelovat město z houfnic. Tlaku císařských nakonec Prusové nedokázali odolat, ale podařilo se jim se štěstím z města vyklouznout a ukrýt se pod ochranou valů a zdí hlubčické pevnosti. Skvělí kanonýři, kteří dokázali přesnou střelbou vykouřit Prušáky z města, byli zanedlouho v Rýmařově skvěle přijati, stejně jako granátníci, kterým se zdařilo obsadit část Slezska. Granátníci však přicházeli zpět ve špatné náladě, protože jim nebylo přáno účastnit se dobývání Neustadtu, což pro ně znamenalo ztrátu případné kořisti i posměch šťastnějších vítězů. Tvrdili později s pokořenou pýchou, že mohli bez problémů dobýt město sami. To se to vytahovalo, když se operace nezúčastnili. Jejich starý hejtman prý ztratil odvahu a byl natolik líný, že raději šikovně z akce vyklouzl a tím ztratil příležitost. Později prý hořce litoval a vylouval se na druhé: „Byli jsme žháři a žádní vojáci, co my jsme všechno mohli ještě udělat.“

Častěji nekrvavou válku, ve které armádu více provázely válečné úspěchy a vítězné písně než porážky a mrtví, ba žádné rabování a nekonalost ani vytloukání oken. Válku tehdy němečtí obyvatelé našeho kraje nazývali narozdíl od bramborové války „švestkovým blázincem“ nebo „povykem“. Brambory se tehdy v našem regionu příliš nepěstovaly, a tak si místní válku spojili s dozráním švestek.

2. března se v Bruntále usadil hlavní štáb

a Rýmařovskem projížděli četní vojenští poslové nejrůznějších útvarů, barev i stříhů uniform. Ke konci války došlo v Bruntále k ohromnému požáru města. Na sousedy z Rýmařovska, Moravského Berouna a Krnova padl velký strach. Zlé jazyky paniku ještě živily, lidé totiž rozšiřovali, že požár zažehli průstí agenti. Nikdo jim nedokázal vysvětlit, že oheň vznikl jako obvykle neopatrností. Podezřívavý dav všude cítil samé špiony, ukrývající své poslání pod uniformami císařských. Běda neznámým a osamělým pocestným, ti zažili své. Zvláště Rýmařované poučení četnými ka-

tastrofami měli velkou hrůzu a jejich obydlí musely sledovat vojenské hlídky po celé dny a v noci se k nim ještě přidávala ozbrojená měšťanská stráž.

V teplém a voňavém máji se ve městě ubytoval štáb Migazzioho regimentu a náměstí se k potěšení lidí opět stalo jevištěm řízných vojenských maršů, neboť sám pan plukovník prý byl velký milovník a znalec hudby. Rýmařované si velmi oblíbili „placmuziku“, jak se jí za Rakouska i za republiky běžně říkávalo. Pravidelně se provozovala za velké pozornosti a obdivu četných posluchačů všu-

de, kde sídlily vojenské posádky, až do poloviny 20. století. Nic však netrvá věčně a vojáci město opět opustili a v muzicírování si nyní už museli vystačit místní. *Mgr. Jiří Karel*

Literatura: Štěpán, V.: Historie zámku Bruntál, Bruntál 1998; Pinkava, V.: Okres Unčovský a Rýmařovský, Brno 1922, Berger, K.: Geschichte der Stadt Römerstadt, Brno 1909; Dějiny Čsl. v datech, Praha 1968, Springer, J.: Chronik der Stadt Römerstadt um Umgebung, díl 1, Rýmařov 1908.

Studentský klub

Soutěž Marie Kodovské 2008

proza

Monika Kubicová: Antonín má greenpeace sklony

A protože to osobním vlakem trochu cukalo, Toník nepříliš harmonicky zkoumal jeskyni svého nosu. Ukazováček - vhodná sonda. Matka už neměla sílu synáčka napomínat. Schovala se za oplocení jakéhosi časopisu pro ženy. Chlapeček tedy ve své vědecké práci pokračoval i nadále. Maminčino prokousávání mezi články o hubnutí, manželských problémech, okurkové masce po stodruhé a zase jinak..., až ke křížovce. Zrovna přemýšlela nad karetní hrou na pět, třetí písmeno er, když dítě rozhořčeně vykřiklo: „Kecy jak sviňa! Co si to vymýšlí ten debil!?“ Matce rozrušením spadla publikace. „Co se zase stalo?! Takhle mluvit nebudeš! Snad víš, jaký má babička opasek!“ A už se chystala vykonat pohlevek.

„Mamííííí,“ vyhýbá se úderu. „Včera jsme s účou diskutovali o nadpřirozených silách a Omítka tvrdil, že v pavlačovém umyvadleku plavala Nesmrtelná teta.“

„Přece mu nevěříš! Ty opravdu nemáš rozum.“ Tonda se cítí uražen.

Pohorka člověka podobného myslivci zaduněla v kupé. „Dobry den, mladá paní, máte tady volno?“ zachraptěl.

„Jistě,“ odpověděla matka a přitom strčila do dítky. To se leklo a svačina z dutiny nosní, která byla pečlivě připravená k snědku, spadla na zem. Děda našťěstí otočen cpal tomu nad sedadlo spolucestujícího. Pak si za doprovodu křupání kolen sedl a košík s hříby zasunul pod nohy.

Antonín s chichotem docela hlasitě zašeptal: „Mami, ten dědek vypadá jako Krakonoš!“ Matka pohlédla na zarostlého muže a omluvně zavrtěla hlavou. Stařeček se půlměsícem na dítě usmál. Trochu extravagantně působilo nejspíš symbolické zlato v chrupu, který se podbal nejakostní kukuřiči. Chlapeček se kysele zamračil. Proto pán rychle drobné rtíky zatáhl jako žaluzie.

Toník opatrně pohledem zkoumal důchodcovo tělo. Občas to nevydržel a zvědavě slídl po silnicích seniorovy tváře. Zvláště hluboké jizvy hoch s otevřenými ústy nechápal. Stařec věděl, že je pozorován. S mírmou mrzutostí sledoval krajinu. Někdy zakašlal. Toničkovi přímo do hrdla. Dítěti totiž údiv stále nedovolil spojit rty. Mezitím z košíku plného hlínou a troškou hub

vylézalo procesí mravenců.

Tonda řekl mamince: „Dej mi rohlík.“

„Dej?“

„Ježíšmárja, tak prosím.“

Chlapeček však neměl hlad. Když se nikdo nedíval, pečivo s máslem a šunkou převrátil. Salám, který nedržel, mlaskl na jednoho z mravenců. Ten ale za chvíli vyběhl z růžového podloubí. Pak ladně šunku obíhal. Nejspíš rituální tanec, kterým přivoloval své bližní. Chlapec s pobavením sledoval, jak mravenci přibíhají a poté zase uhanějí zpátky do košíku, aby pospíchali k salámu v ještě větším počtu. Zanedlouho už kolečko obklíčili a připomínali členy sekty, nazvané asi „Růžovíme do vesmíru“.

Ze sedadel pasažérů pouze dítě vidělo hmyzí nadšence. Průvodčí koušla jízdenky. Zkoumavě pohlédla na cestující, pak znovu na šunku. Raději poslušně odešla. Mezitím mravenci od táhli svou obětí o celé dva centimetry doprava. Kloučka od scény na podlaze odlákal až pohled na osoby venku, které si dlaněmi přikrývají uši. „Buď jim pění z uší nebo machrujou, že mají tak velké sluchové ústrojí,“ pomyslel si. Vlak právě skřípavě brzdil ve stanici. Snad mravence zrovna napadlo roztrhat potravu na menší kousky, když se do kupé přivalila starší žena s karamelovou bradavicí na bradě. Ani se nezeptala, zda smí. Jen duníc profuněla kolem cestujících a...

...a opatrně své lodičky unesla sektu i její komunikační prostředek! Asi neviděla, kam šlape. Vždyť všem ukazuje, jak krásně hladký krk má! Žádná laciná kosmetika.

Do sedadla rozvalila svou zpocenou barokní postavu. Dítka taktak nezakřičelo: „Ty krávo tlustá!“ Antonín se zděšením sledoval mravence obíhající už jen mastný flek. Zbytek hmyzu na dámské obuvi likvidoval škody. Chaoticky pobíhající tvorečci sbírali své rozšlápnuté kolegy. Někteří z těch živých viseli na slunce, jiní se odvážili šplhat ke kotníku ženy.

I děda si už všiml. Upozornil by paní pasažérku. Ta mu však připadala přinejmenším nesympatická.

Chlapec se zahleděl k lodičce. Za okamžik tajemně úsměv.

„Je to zážrak gravitace, že naše potravu stále drží na zbrani té hroší nohy?“

„Spíše si dáma s sebou nosí hovno jako lepid-

lo...“ slyšel Toník ve svých představách žertovat zdrcené mravence. Ti právě šplhali po lýtku. Žena ani nezvedla oči od románu, když ucítila šimrání. Jen setřásla dva příslušníky rodu *Lasius niger* ze své nožky. To ještě víc pobouřilo jejich rodinu. Rozhořčení mravenci stoupali po polyamidové punčoše. Dáma hodila knihu na stoleček, kde už čekala čerstvě přilepená žvýkačka. Při pohledu na demonstrující mravence zaječela, což v chlapečkovi vzbudilo bohaté znějící smích. Myšlenkami povzbuzoval. Paní svými tlapami rozvažovala na všechny strany, avšak zneškodnila jen málo rebelů. Dokonce se mravenci odvážili na její dlaň a pospíchali pod rukáv.

Nesmálo se jen dítě. Mrskející pohyby ženina těla by mohly být světově uznávanou atrakcí.

Puď sebezáchovy donutil dámu volnou rukou vyhrabat z kabelky PET láhev. Zuby otevřela limonádu s etiketou „Zelené jablko“. Věřte tomu - ona si opravdu zelenou tekutinou polila končetiny! Takhle zbrkle snad květiny nezalévá.

Spláchl mravence. Ubrouskem se osušila. Celá sladce polepená odtrhla červenou knihovnu i s podestýlkou „bublum“. A ještě uraženě vykřikla: „Jste mi nemohli pomoci!“

Ne.

Záhada, že se v její četbě nezrcadlilo to hysterické červenání.

Ostatní teď spíše hleděli na kaluž s hnědými nebožtíky či poloutopenci. Tři čtyři mravenčci se možná zachránili. Z lidské populace asi jen Toniček prožíval trápení *Lasius niger* tak emotivně. Další chvíle jim však zcela trhla.

Kaluž i s těmi, kteří dříve růžověli do vesmíru, pozvolna přetékala od okna k východu z kupé. Hoch si nevšiml, že vlak právě projížděl úsekem, jenž soupravu zelenou tekutinou polila končetiny! Dítě svázala úzkost. Ani kvílení brzd nemohlo zasáhnout do toho světa. Tonda vnímal jen „sájnšfikšn“ zelené kaluže.

Houbař s úlovkem se právě chystal ven z kupé. Stál před tekutinou a otvíral.

Chlapcův duševní zmatek byl nyní ještě intenzivnější. Společně se starcem opustila kupé také limonádová říčka.

Ano, co jiného než posmrtný život! A matka lhalá! Dítě už nepochybovalo o existenci Omítkovy Nesmrtelné tety. A ten dědek...

Kam na výlet

Jaro je tady, alespoň v kalendáři, vyšlápnete si na Praděd

Nejvyšší hora Moravy Praděd (1 491 m n. m.) je oblíbeným cílem turistů již od 2. poloviny 19. století. Snahy turistického spolku v Jeseníkách o zbudování rozhledny se datují na přelom 19. a 20. stol. Stavba byla po řadě peripetií zahájena 30. června roku 1904. Po jejím dokončení v červenci 1914 stála na vrcholu Pradědu 32,5 vysoká a 14,5 široká kamenná věž, která svým vzhledem připomínala dominantu starého gotického hradu.

Pro realizaci stavby byl použit materiál z neďalekých Tabulových skal (nachází se směrem

k chatě Švýcárně). Stavbu provázela celá řada problémů, od nepříznivého počasí, které narušovalo statiku, až po nedostatek financí. Ve své době se ve věži nacházela restaurace, ubytování pro turisty a ochoz pro rozhlednu. Za zmínku stojí fakt, že náklady nesli na svých bedrech členové turistického spolku, kteří veškerou práci vykonávali ve svém volném čase.

Po válce věž na Pradědu značně strádala, na jejím stavu se nepříznivě projevovalo počasí a také zásahy vandalů. Roku 1957 byla uzavřena pro nevyhovující technický stav a těsně před rekonstrukcí došlo roku 1959 k jejímu zřícení. Roku 1968 byla zahájena stavba moderního vysílače, který měl pokrýt rostoucí poptávku po televizním vysílání. Pro potřeby stavby byla zbudována asfaltová komunikace z chaty Ovčárny až na vrchol Pradědu, která dnes slouží výhradně k zásobovacím účelům. Dokončení stavby bylo plánováno na rok 1977, ale opět vlivem nepříznivého počasí došlo k posunu termínu. Restaurace a ubytovací zařízení tak mohlo začít turistům sloužit až o 6 let později.

Základ dnešní stavby tvoří tři podpěry, v jedné z nich se nachází restaurace a hotel. Věž dosahuje výšky úctyhodných 162 metrů. Z vyhlídkové terasy, umístěné ve výšce 1 563 m n. m., je úchvatný výhled na celé panorama Jeseníků. Za jasného počasí lze ojediněle spatřit siluetu Vysokých Tater, Malou a Velkou Fatru. Zají-

mavostí jistě je, že vrchol věže dosahuje nejvyšší dosažitelné nadmořské výšky v ČR.

Praděd je významnou křižovatkou turistických (cyklistických, pěších i běžeckých) tras. V blízkém okolí se nachází nejvýše položené lyžařské středisko v ČR Figura Praděd - Ovčárna.

Vrchol a jeho široké okolí jsou vyhlášeny Národní přírodní rezervací Praděd, která se těší mezinárodnímu významu. Její součástí je vrchol Pradědu, Bílá Opava, Divoký důl, Petrovy kameny, Velká a Malá kotlina. Na ploše 2031 ha se nachází vzácná alpská společenstva, lesní porosty pralesovitěho charakteru, ledovcové kary a další. V rezervaci žije řada jedinečných společenstev s množstvím vzácných druhů rostlin a živočichů. Oblast Velké kotliny je floristicky nejbohatší lokalitou v ČR. Na celém území rezervace platí přísné podmínky pro pobyt a chování v přírodě, jejichž cílem je chránit tento skvost našeho regionu. Prosíme vás tímto o jejich dodržování.

Nadmořská výška: 1 491 m n. m.

Výška rozhledny: 162 m

Výška ochozu: 75 m

Typ: železobetonová věž, TV vysílač

Otevírací doba: celoročně

Zajímavost: vrchol věže je nejvyšší dostupné místo v ČR

Připravil JiKo,

zdroj www.ejeseniky.com

Zimní historie na fotografiích Josefa Mathona

Divadelní ulice r. 1970, domek pana Mathona nad kinem, nad ním domek pana Skoumala

Úsměvně

Po tváři pozná se člověk

Tak tato slova řekla zamyšleně Alenka, hrdinka díla Lewise Carrolla „Alenka v říši divů“. Věřím, že podle výrazu obličeje vycítíme, zda náš protějšek prožívá radost, hněv, smutek, lhostejnost, rozladění, nadřazenost, spokojenost, zda je ve střehu nebo v pohodě. Tvář, mimika, prozradí hodně. Uhýbá pohledem, nervózně mrká, vypadá, jako by spolkl kručítko? Dcerka našich sousedů má tváře jako slabikáře a určitě by mohla účinkovat v reklamě na dětskou výživu, tváří se jak sluníčko. Velký malíř Leonardo da Vinci byl

vyzván, aby vytvořil fresku v re-fektáři Panny Marie v Miláně. Mistr chtěl vytvořit skvostné dílo, proto pracoval klidně, rozvážně,

až se všem zdálo, že to jde pomalu. Model pro obličej Ježíše vybíral a hledal dlouhé měsíce. Tvář musela vyzařovat sílu i něhu, duchovní i lidský rozměr. Nakonec zcela náhodně na ulici narazil na

mladíka s upřímným, čistým a laskavým pohledem. To je on, to je moje představa, to je On. Chlapec se jmenoval Angelo.

Uběhl rok a Leonardo hledal opět, tentokrát model pro tvář Jidáše, zrádce. Hledal ve vykřičených krčmách, v nebezpečných částech Milána, v pochybných příbytcích. Potřeboval tvář, ve které by byl

nepokoj a beznaděj, záłudnost a schopnost zradit nejlepšího přítele. Po mnoha dnech a nocích v prostředí podvodníků a ničemů našel toho pravého.

Vzal ho s sebou do kláštera a začal malovat. Vtom uviděl v jeho očích slzy. „Co se stalo?“ zeptal se Leonardo, když si povšiml jeho výrazu. „Já jsem Angelo,“ řekl mladík rozechvěle. „Ten, podle kterého jste maloval tvář Kristovu.“

A co my? Ukazujme světu svou vlnidnou a laskavou tvář, aby bylo jasné, že srdce je doma. Si

Zajímavost

Vyléčení opeřenci zaměřili ke svobodě

Ve čtvrtek 12. března vrátili členové záchranné stanice ve Stránském a její pobočky v Uničově do volné přírody vyléčené káně a párek uzdravených labutí. Stalo se tak u malého rybníku v nedaleké Pasece.

Labutí samec a samička byli vyléčení a vrácení zpátky do přírody po několika měsících rekonvalescence. „Labutí samec narazil minulý rok v listopadu do drátů vysokého napětí a spadl na zem. Paní, která celou situaci viděla, nás kontaktovala a my se již postarali o odvoz a vyléčení. Labutí samička si zase poranila plovák, což ji omezovalo v hledání potravy v hejnu a s příchodem prvních mrazů v prosinci rychle ztrácela energii a byla prokřehlá. Toho si opět všimla veřejnost a na tuto

skutečnost nás upozornila. Labutí samičku jsme v blízkosti města Litovle odchytili, poskytli jí první pomoc a léčbu,“ upřesnil Petr Schäfer, člen Stanice na záchranu handicapovaných dravců a sov ve Stránském. V den vypouštění vyzkazovaly labutě velmi uspokojivý stav a měly by se přirozenou cestou zapojit do života ve volné přírodě.

Dalším vyléčeným opeřencem bylo káně lesní, které srazil autobus mezi Uničovem a Dlouhou Loučkou. „Naší snahou je vyléčené jedince vracet zpátky do stejné nebo podobné lokality, kde je jejich přirozené teritorium, a blízkost lesa nedaleko rybníku u Paseky, kde za okamžik vypustíme i labuť, se zdá pro naše káně lesní optimální,“ doplnil informaci o vyléčeném dravci Petr Schäfer. Stanice ve Stránském s pobočkou v Uničově přijaly za loňský rok 150 zraněných nebo jinak handicapovaných jedinců a asi dvě třetiny z nich se podařilo vrátit zpátky do volné přírody. Připomeňme si, že Stanici na záchranu handicapovaných dravců a sov založil sokolník Petr Schäfer v roce 1985 v Bochořském lese u Přerova, v areálu tehdejší chovné sta-

nice dravců a metodického střediska biologické ochrany letišť. Po rozdělení republiky přešlo celé zařízení v rámci dělení majetku armády do Košic. Petr Schäfer zřídil soukromou agenturu se zaměřením na ekologické aktivity a současně nastoupil jako kastelán na hrad Sovinec, kam přestěhoval i záchrannou stanici. V té době úzce spolupracoval se záchrannou stanicí při Zoo Sv. Kopeček u Olomouce. Od roku 2000 je stanice přemístěna do katastru obce Stránské a začleněna do Národní sítě stanic pro záchranu handicapovaných živočichů, organizované Českým svazem ochránců přírody. V nedalekém Uničově bylo zřízeno sběrné místo pro jedince převážně z olomoucké oblasti. Vedle poskytování první pomoci a léčby zraněným jedincům je stanice vybavena na odchov nalezených mláďat, případně umělou inkubací snášek z ohrožených hnízd a návrat mláďat do přírody meto-

dou volného letu nebo po předchozím sokolnickém výcviku. Určité množství handicapovaných jedinců, které nelze vrátit do volné přírody, nachází uplatnění v expozici pro veřejnost nebo je jim poskytnuta péče pro důstojné dožití. Součástí provozu stanice je areál v krásném koutu přírody, doplněný naučnými stezkami poskytujícími informace o fauně a flóře Jeseníků, o programech a projektech aktivní ochrany, s ukázkou ptačích budek a krmítek a dalšího zařízení. Termín dokončení areálu je plánován na tento rok, je ale přístupný školní mládeži a široké veřejnosti již nyní. Stanice působí na území Olomouckého a Moravskoslezského kraje s nepřetržitou službou. Pokud najdete poraněného dravce, sovu, případně jiného živočicha, kontaktujte neprodleně členy záchranné stanice na mobilním telefonu 777 256 577.

JiKo

Z okolních měst a obcí

Devátá Miss lentilka je z Rýmařova

Patnáct dívek ve věku od pěti do dvanácti let soutěžilo v sobotu 14. března v Krnově o korunku královny krásy. Ve čtyřech disciplínách porotu nejvíce zaujala soutěžící z Rýmařova.

Předsáli hlavního sálu Střediska volného času Méda v Krnově se zaplnilo do posledního místečka. Malé slečny se připravovaly na svá vystoupení a jejich maminky měly plné ruce práce, aby jejich ratolesti vypadaly jako ze žurnálu. Jejich snaha byla korunována úspěchem, a tak měla sedmičlenná porota nelehký úkol, aby vybrala pouze dvě dívky, které se ve své kategorii stanou královnami. V soutěži Miss lentilka však nešlo pouze o krásu. Pohotovost dívek si moderátorka ověřila v první disciplíně, rozhovoru, který zvládly všechny soutěžící s úsměvem. Pro porotu i diváky pak byla zřejmě nejzajímavější volná disciplína, ve které dívky představily své zájmy. Uznání sklídila především soutěžící s číslem deset, Šárka Zapletalová,

kteřá předvedla sportovní aerobik. Zaujala také Eliška Čeledová svým zpěvem lidových písní a Natálka Plesníková, která se představila jako mažoretká.

Třetí disciplínou byla zkouška zručnosti. V časovém limitu jedné minuty musely přišít knoflík, a to tak, aby neupadl. Menší děti se potýkaly s knoflíkem papírovým, ty starší mohly šít knoflíky skutečné. I když u některých soutěžících zapracovala tréma a ruce, které se třásly, nechtěly poslouchat, bez bodu neodešla z této disciplíny ani jedna ze slečen.

Čtvrtou disciplínou byla módní přehlídka, tentokrát na téma povolání. Porotě se tak představila například zahradnice, sokolnice, policistka a mnoho dalších obvyklých i neobvyklých profesí.

Přestávku před čtvrtou disciplínou vyplnilo představení tanečního souboru Lentilky Jany Matějkové, jehož členky se představily coby víly Amálky. Po nich předvedl umění orientálního tance

soubor Dambra Zdeňky Rysové.

O vítězkách tentokrát rozhodoval skutečně každý bod. I když titul nejčestnější si mohly odnést pouze dvě dívky, ani ostatní neodcházely s prázdnou. Za své výkony si odnášely drobné dárky od sponzorů a také příjemné zážitky.

Mezi staršími dívkami zvítězila a titul Miss lentilka pro rok 2009 si odnesla Šárka Zapletalová z Rýmařova. Titul vicemiss získala

kala Adriana Janáčková z Opavy, šerpu druhé vicemiss si odnesla Eliška Čeledová z Mikulovic. První místo mezi nejmladšími dívkami vyhrála pětiletá Karolínka Sovadinová z Úvalna, druhou příčku obsadila sedmiletá Natálka Plesníková a na třetím místě se umístila pětiletá Rozálie Olahová z Krnova, která také získala titul Miss sympatie.

Převzato z www.denik.cz

Foto: www.denik.cz

Pod Střechou neprší, ale znějí verše

Vrbenské Středisko kultury a vzdělávání Střecha hostilo v úterým dopoledni 17. března nejspěšnější dětské recitátory z celého bývalého okresu Bruntál.

Pátý ročník recitační přehlídky Děti a poezie zorganizovala, tak

jako v minulých letech, Mgr. Jana Sztuková ze Základní školy ve Vrbně ve spolupráci s městem Vrbno p./Prad. Téměř sedmdesát recitátorů z 1. - 5. tříd z Bruntálu, Břidličné, Rýmařova, Vrbna, Karlovic, Andělské Hory, Rudné pod

Pradědem a Karlovy Studánky soutěžilo nejen o pěkné ceny, ale letos poprvé také o postup do krajského kola recitační soutěže, které se uskuteční 2. dubna v Ostravě. A vzhledem k tomu, že mohli postoupit jen tři recitátoři z každé věkové kategorie, zaznamenala sedmičlenná porota u dětí oprávněnou trému.

Všichni bez výjimky měli básně připravené s velkou pečlivostí a díky učitelům, kteří děti připravovali, bylo celé dopoledne protkáno jemnou pavučinou nejrozmanitějších veršů a říkanek od jednodušších, pohádkově laděných, až po složitější, například Erbenova Vodníka, za které by se nemusel stydět ne jeden dospělý recitátor.

Porota v závěru soutěže neměla

jednoduchý úkol. Nakonec při hodnocení dospěla ke vzácné shodě a do Ostravy poslala za kategorii 1. tříd: Natálii Sukovou (ZŠ Vrbno p./Prad.), Adélu Bergerovou (ZŠ Břidličná) a Alici Vosáhlovou (ZŠ Vrbno p./Prad.), za kategorii 2. a 3. tříd: Michala Koždoně (ZŠ Vrbno pod Pradědem), Lucii Hradilovou (ZŠ Břidličná) a Adélu Niklovou (ZŠ Jelínkova 1, Rýmařov) a za kategorii 4. a 5. tříd Petru Hornáčkovou (ZŠ Břidličná), Vojtěcha Sofku (ZŠ Jelínkova 1, Rýmařov) a Terezu Andršovou (ZŠ Jelínkova 1, Rýmařov).

Vrbenští organizátoři drží postupujičím vítězům palce a jsou přesvědčení, že z krajské recitační soutěže přivezou ne jedno ocenění.

JiKo

Foto: archiv ZŠ Vrbno p. P.

Arctic Park Křížov se připravuje na jaro

V Arctic Parku Křížov se nyní vše připravuje na jaro. Ale poněvadž na jarní počasí nelze pouze nečinně čekat a doufat, že zima řekla poslední slovo, v areálu se již rozběhly práce směřující ke zvelebení a zpříjemnění prostředí, ve kterém chceme přivítat všechny zájemce o zajímavé nebo nevšední zážitky.

Koně jezdí každý den na vyjížďky, zorbin-

gová koule čeká na oteplení vzduchu a poschnutí trávní, paintballové pušky téměř samy mačkají spoušť nedočkavostí a skákací boty stojí sice v rohu útulny, ale již se třesou na první zájemce. Slunce jen pomalu vystřikuje růžku a rozpačitě vysílá do přírody trochu tepla, ale až se rozhodne vzít nadvládu nad počasím pevně do svých paprsků, znovu rádi uslyšíme dětský smích a rodičovskou

radost v areálu Arctic Parku, kde se chystá několik novinek, kupříkladu velký lanový sjezd.

Avšak ani do té doby, na kterou se všichni těšíme, není brána do křížovského areálu rozhodně zavřená a kdykoli rádi vyhovíme vašemu zájmu o vyjížďku na koních, lukostřelbu, paintball či jinou aktivitu. Těšíme se na vás!

Zuzana Kubáňová

Mezinárodní den žen v Ryžovišti

Ženy z Ryžoviště se sešly při příležitosti oslavy MDŽ na akci nazvané Buchtyáda. Akce se povedla, dobře naladěné ženy si při kafičku a vínečku předaly recepty, společně probraly novinky, které se staly přes zimu, a co se chystá na léto. Zato porota složená výhradně z mužů to neměla vůbec jednoduché. Měla za úkol vybrat z dobrot, které upekly oslavenkyně. A že toho nebylo málo. Před porotou se objevily koláče, bábovky, řezy, dokonce i slané pečivo, ale někdo musel být nejlepší. Těmi nejlepšími v pečení buchet se staly Ludmila Kuzniaková a Emilie Kopová. Gratulujeme. *Eva Lašáková*

Foto: archiv OÚ Ryžoviště

Moravskoslezský kraj informuje

Stát opraví komunikaci v Edrovicích a na Sovinecku

Rada Moravskoslezského kraje schválila plán souvislých oprav silnic II. a III. tříd pro rok 2009. Plán oprav vozovek a jejich součástí v silniční síti ve vlastnictví kraje je pokračováním započatého programu oprav a obnovy silnic.

Zařazení jednotlivých úseků silnic do schváleného plánu vychází ze zavedené metodiky jednotného systému hospodaření s vozovkou a z doporučení navržených na základě provedených diagnostických šetření - ve všech případech se jedná o silnice ve špatném stavu, jejichž oprava je z hlediska dalšího vývoje nutná a současně rychle proveditelná. Plán souvislých oprav byl navržen v celkové výši 360 mil. Kč. V současnosti je na souvislé opravy vyčleněno 115 milionů korun. Mezi vybranými úseky je také oprava silnice v Rýmařově-Edrovicích (2,3 mil. Kč) a na Sovinecku (3,5 mil. Kč). Nyní se připravují podklady k vypsání veřejných zakázek na zhotovitele staveb na základě diagnostik a stavebního stavu.

Po zimním období vykazují některé úseky silnic řadu poruch. Nejčastější výskyt výtluků je způsoben zatékáním vody do krytu vozovek, kdy vlivem výkyvů teplot dochází ke zmrznutí a následnému rozpadu krytu vozovky. V současné době jsou prováděny opravy v rámci možností a klimatických podmínek vysprávkou studenou obalovanou směsí. Tam, kde bude zahájen provoz obaloven, budou vysprávkování realizována teplou obalovanou směsí.

Šárka Vlčková, tisková mluvčí MSK

Akce hradu Sovince

V dubnu otevíráme brány

11. - 13. dubna - Vrbový proutek - netradiční velikonoční prohlídky, kostýmované prohlídky hradních zákoutí s programem

18. - 19. dubna - Na pomlázkové veselici - celodenní historická akce, velikonoční jarmark s ukázkou tradic při vítání jara, Tajemství staré almary - celodenní historická akce

Navštivte šlechtické venkovské sídlo probouzející se po tuhé zimě. Tradice a zvyky při vítání jara, historická tržnice s ukázkou řemesel, dělové salvy k příležitosti zahájení sezóny, velikonoční, národní a lidové písničky, rytířská klání a ohně gotických bubeníků.

Účinkují: skupina šermu Grál, kejklíř Křupala, skupina šermu Revertar, gotická katovna Ordál, sokolník Monti s posádkou, Dědictví, hudební skupina Rabussa

Program:

9.30 Pane purkrabí, zburcujte hrad, scénka, Dědictví
 9.40 V záhorské hospodě, hudební pásmo, Rabussa
 10.00 Dělová salva ku příležitosti zahájení sezóny
 10.05 Den v katovně, právo útrpné, Ordál
 10.20 Od hradu ke hradu, scénka, Dědictví
 10.30 Na Sovinec přišlo jaro, spektrál
 10.40 Na pomlázkové veselici, hudební pásmo, Rabussa
 11.00 Mord na Sovinci, šermířská pověst, Revertar
 11.25 Co jsem viděl v cirkuse, kejklířská show, Křupala
 11.50 Tajemství staré almary, rytířský turnaj, Grál
 12.20 Lapkové a kat, právo útrpné, Ordál
 12.50 Přes Javorníčky, hudební pásmo, Rabussa
 13.10 Na faře, scénka, Dědictví
 13.20 Špinavci, šermířská pověst, Revertar
 13.45 Turnajček a bubeníky, Grál
 14.05 Rád vstupuji do..., kejklířská show, Křupala
 14.30 Na Sovinec přišlo jaro, spektrál
 14.40 Lapkové a kati, právo útrpné, Ordál
 15.05 Mord na Sovinci, šermířská pověst, Revertar
 15.30 V záhorské hospodě, hudební pásmo, Rabussa
 15.55 Tajemství staré almary, rytířský turnaj, Grál

16.20 Co jsem viděl v cirkuse, kejklířská show, Křupala
 16.45 Od hradu ke hradu, scénka, Dědictví
 16.55 Den v katovně, právo útrpné, Ordál
 17.15 Přes Javorníčky, hudební pásmo, Rabussa

Hlavní program 11.50 - 15.55.

Hrad Sovinec - v dubnu otevřeno v soboty a neděle od 9 do 17 hodin.

Připomínáme si

Plesy, šibřinky, candrbály aneb Jak jsme se bavívali a bavíme

Dnešní doba si už moc nedělá z dřívě respektovaných období před- a pomaspustních, kdy bylo žádoucí a nebo naopak neúnosné pořádání tanečních radovánek. A také - co vám říká dřívě tak frekventovaný a všem srozumitelný název šibřinky? Prý má původ až staročeský a znamenal plesání tak nějak střihnuté maškarním plesem. Tradici udržovaly a k úctyhodným pořadovým číslům dovedly jednoty Sokola. Někde tak mají v pořadí například 117. šibřinky. Vraťme se k nám na Rýmařovsko. Marně jsem hledal nějaké šibřinky, sporadicky se vyskytl maškarní ples a jen sem a tam nějaká ta odvozenina, třeba countrybál. I za ten buď dík.

Někde jsem četl, že četnost tanečních zábav je odrazem společenských poměrů a vůbec stavu společnosti. A také, že tento trend jde kupředu v určitých vlnách a že třeba souvisí s porodností. Zde už by se nabízel jen konstatování, že vlna „Husákových dětí“ má plesání za sebou a současná vlna porodnosti ještě tě někde skryté za nadějným obzorem. Může tomu tak být. Současnost, zejména v menších místech, má vskutku tendenci mírně sestupnou. Po určité euforii po roce 1989, kdy kdekdo měl snahu kdekoliv něco organizovat „teda pro ty lidi, že“, nastává mírné ochabnutí. Někde to úplně vzdali, jinde vytrvali, snaží se o navazující tradici, ale výsledky jsou slabší. Ne že by nepřišli žádní lidé, takoví se vždy najdou, je jich ale o poznání méně a jsou, popravdě řečeno, opatrnější v nějakém utrácení. Akceptujeme-li, že to nejhorší období nás teprve čeká, pak nezbuďte než vyhrabat něco jako nouzové scénáře. Ušetřit.

Tak se stává stále běžnějším, že na jediném plese za rok vyhrává duo - kapela (proti výkonu žádné námitky, všechna čest) a kritici všeho se mohou pošklebovat, že příště bude hrát jeden harmonikář a obecní policajt k tomu bude tlouct do kastrolu. Dary do tombol mají též mírně sestupný směr a občerstvení, které vždy do jisté míry táhne náklady plesu, musí počítat s levnějšími produkty. To vše je dnešní realita a všechna čest těm, kdo se v přípravě této zpravidla jediné společenské události v obci nějak angažují. Mohli by sedět u televize a říkat: „Ti tupouni se tam nechali navolit, a teď ani ten ples neudělají!“ Kdo je těmi tupohlavci míněn, netřeba upřesňovat.

Jak tomu bývalo dřívě? Tak třeba hned po roce 1945, jak vzpomínal dnes už zemřelý mlynář od Moravice F. Malovaný, byl doslova boom tanečních zábav, řečeno „dnešnínou“. Nacisté od roku 1941 veškeré taneční zábavy zakázali, a tak si to lidé chtěli vynahradiť. Potíž byla třeba s elektrickým osvětlením. Proud často „haproval“, takže nebyla výjimkou taneční zábava za svitu petrolejek a svíček. Stejná potíž byla s hudebníky. Třeba v Lomnici měli dřívě Němci dokonce dvě dechové kapely, těsně po válce dali dohromady sotva jednu, a protože s Čechy do-

hromady hrát nechtěli a vlastně ani nemohli, musela vzniknout ryze česká kapela. Pravda, tu a tam někdo v obsazení chyběl, a tak byli hudebníci vypůjčováni ze shromažďovacího tábora Němců v Janovicích. Nástroje byly uloženy v kumbále u obecního úřadu, každý si vzal, co se mu líbilo.

Před zábavou vyrazila do Janovic eskorta cyklistů. Dva muži měli s sebou pět jízdních kol, do Rýmařova jeli vlakem. Pak pěšky do Janovic, tam si nechali vyvolat dva postrádané hudebníky, všichni nasedli na kola a jelo se hrát na maškarní merendu do Lomnice. Vpředu vedoucí eskorty s kvěrem přes záda, pak dva Němci s bílými páskami na rukávech černých obleků a nakonec dva muži ozbrojeného doprovodu též na kolech. Jelo se po trase Rýmařov, Albrechtice, Vajglov, Ryžoviště až do Lomnice. Stalo se, že někdo píchl pneumatiku, lepila se duše, a tak, když docela schválení dorazili do lomnického hostince, byla už zábava v plném proudu. Jakési improvizované a značně neúplné hudební těleso se snažilo hrát, ale na kvalitu nikdo nehleděl. Společnost už byla rozjařená díky objevené zásobě kořalky ukryté Němci v jedné stodole, a tak vlastně moc nevadilo, kdo a co hraje. Což se ostatně stává i dnes, ale tak nějak k ránu, na konci zábavy.

Po skončení zábavy vyvstal vždy problém, co s těmi německými hudebníky? Kdo je bude doprovázet zpět do Janovic? Původní eskortě už byli zdecimováni výkonem i nápoji a nikdo jiný nechtěl jet. Po diskuzi, zda je poslat do Janovic samotné (mají přece rozum, ne?), či počkat, zvítězila myšlenka zatím je někam zavřít a pak se uvidí. Zavřeli je tedy do zmíněného kumbálu s hudebními nástroji, rádií a jiným materiálem. Jeden z nich mi pak po letech líčil, jak si ustlali na nějakých koberečích a zabalení do vyšivaných praporů spolků začali dohánět probdělou noc. Byli však vyrušeni nějakými vykuky, kteří šli do kumbálu krást, k čemuž využili okna, které šlo snadno otevřít. Loupežníkům šlo jen o rádia, popadli dvě a upalovali. Muzikanti se pak báli, aby to nebylo na ně. Nebylo a do Janovic jeli příští den vlakem s jedním doprovázejícím mladíkem, vyzbrojeným puškou, s nímž evidentně neuměl zacházet.

O úrovni tehdejších zábav vypovídá poznatek okresního inspektora osvěty Velselského, dřívě katechety (v vyučování náboženství) na školách okresu Olomouc, že se na takovém maškarním plese sešlo třeba pět Hitlerů, někdo v černém obleku

představoval Háchu a mnozí zas členy Hitlerjugend. Když byly ty uniformy k máni, že? Bylo to možná podobné „duchovno“, jako když dnes někteří přijdou na zábavu převlečení za pionýry nebo členy SNB. Některý bývalý milicionář tak třeba donosí svůj stejnokrój.

Dnes překvapuje i široká plejáda spolků a sdružení v poválečných letech. Ples poštovních zřízenců, ples definitivních zřízenců železničnických, ples podúředníků, šibřinky mladé chasy i bál papučový. Pouhý výčet by zabral desítky řádků a končit by se mohlo repre plesem národních správců... Přitom na všech těch tanečních sešlostech bylo plno, na všech se podávalo na tu dobu bohaté občerstvení a někteří avizovali, že „tombola jest přepychová“. Kde se to vše vzalo v době přísného lístkového systému, si jen těžce dokážeme vysvětlit. Snad se přimhuřovaly oči, snad byly zdroje nám utajené...

Smutnější stránkou zábav byly nezřídka potyčky, ani ne tak slovní, těmi to snad začínalo, ale pěstní, kroniky říkají, že se praly celé skupiny lidí, většinou přistěhovalců z různých nářečních oblastí. Moravští Slováci s Valachy a ti zase s Hanáky, aby se pak všichni spojili proti „českejmu čížkům“ nebo dalším, jako byli dost sebevědomí a nebojácní emigranti z Rumunska. Jsou známy i případy úmrtí nebo zranění s trvalými následky. V té době bývala lékařská pomoc velmi komplikovaná, často nedostupná a byly i případy, že zranění byli dopraveni k lékaři až za několik dní, když to pořad nevyypadalo na umřítí ani na uzdravení vesnickou svépomocí.

Je to dávno a málokdo si to už pamatuje, pracuje i milosrdný čas, zahlazující vzpomínky méně příjemné, a drsné mládí se jeví v různém oparu. Vraťme se ještě jednou k těm, co se i za současné, ne moc nadějně vyhlížející předpovědi let příštích snaží houževnatě a někdy s malým pochopením udržovat plamínek společenského života v obcích i městech. Obecní plesy k nim rozhodně patří i v případě, že se na nich sejde třeba méně než stovka lidí. Jde o každého páteho občana a to není zanedbatelné. Jaroslav Chytil

Ilustrační foto

Sport

Krkonošská 70 má vítěze z Rýmařova

V sobotu 7. března se ve Špindlerově Mlýně konal již 58. ročník prestižního lyžařského maratónu „Krkonošská 70“. Na její start se postavilo 186 pětičlenných týmů, tedy celkem 930 běžců na lyžích. Členy vítězných hlídek v hlavní kategorii mužů na 70 kilometrů i v kategorii žen na 25 kilometrů byli rýmařovští lyžaři Václav Sedláček a Kateřina Kolářová.

Mezi specifika tohoto závodu nepatří jen jeho délka a fakt, že se závodí netradičně v družstvech. Proslulost sedmdesátky je také v tom, že její start i cíl leží na úpatí sjezdovky ve Svatém Petru,

kteřou je hned na úvod nutno vyjet a na závěr sjet. Závodníci tedy ihned čeká náročné několika-kilometrové stoupání, které ubere spoustu sil. Závěrečný sjezd je pak opravdovou zkouškou techniky, zbývající kondice a také odvahy. Nedílnou součástí závodu i přípravy na něj je konečně neustálé doplňování tekutin i občerstvování, jejichž podcenění může mít nepříjemné následky. Václav Sedláček byl členem hlídky nesoucí složitější název Bouda Helena Černý Důl. Pětice Sedláček, Nesvadba, Fišnar, Pavel a Jánský zdolala sedmdesáti-

Kateřina Kolářová (první zprava) na nejvyšším ze stupňů vítězů

Vítězové hlavní kategorie na 70 km bezprostředně po projetí cílem (Václav Sedláček je druhý zleva)

kilometrovou trať za 4 hodiny 12 minut a 11 vteřin. V pořadí druhému družstvu nadělili téměř 5 minut (4:40) a třetímu již 18 minut a 13 vteřin.

Katka Kolářová se členkou ženského týmu VSK Elektro ČVUT Praha „A“ stala opravdu na poslední chvíli, když byla nedlouho před startem přemluvena k záskoku za chybějící členku. Pro družstvo to byla evidentně výborná volba, protože díky Katce zvítězilo s náskokem 9 minut a 39 vteřin. Pětadvacetikilometrovou trať lyžařky zajely za 1 hodinu 37 minut a 37 vteřin. Vý-

sledný čas prozrazuje, že trať byla opravdu náročná, protože tradiční „třicítka“ se na nelehkých tratích například na Mísečkách, Pustevnách či v Rýmařově jezdí přibližně hodinu a půl.

Vítězové Krkonošské 70 byli za své obdivuhodné výkony skutečně štědrě odměněni bohatými cenami. Nemohly chybět ani iontové nápoje a speciální doplňky výživy, které se po takovém výkonu opravdu hodily. Touto cestou Katce a Václavovi blahopřejeme a držíme pěsti pro příští závod.

Text a foto: šs

Basketbalová liga - OBR-LIGA

V sobotu 7. března byly odehrány poslední dva zápasy OBR-LIGY. Tento turnaj rýmařovských družstev, kterých tento rok bylo celkem pět, odstartoval 3. ledna. A můžeme se pochlubit, že je to již 22. ročník, což samo o sobě stojí za pochvalu. OBR-LIGY se zúčastnilo těchto pět družstev: Oldies, RE-DO, Turisti, Gang-Star a Just Balin.

Každou sobotu se hrály dva zápasy systémem každý s každým, přičemž družstvo, které zrovna stálo, se staralo o zapisování a hladký průběh zápasu. Atmosféra na hřišti i v hledišti byla vždy velmi dobrá a někdy i velice napjatá. I když se nehraje o „Zlaté trenky“, bojovnost a zarputilost některých aktérů byla veliká. Celkové vítězství mohla ovlivnit nejen výhra, ale

i prohra. Než se pustíme do rekapitulace, chtěl bych poděkovat skupince lidí, bez kterých by se tento turnaj nekonal. Takže velké díky patří sdružení BFAA

Oldies, které drží záštitu nad celým turnajem, dále Pavlu Zeťákovovi, který má funkci šéfa turnaje, a v neposlední řadě Petře Dobrevové, která měla na staros-

ti rozpisování zápasů a rozhodčích. A samozřejmě i všem rozhodčím, kteří neměli zrovna lehkou práci.

Letošní ročník vyhrálo družstvo

OBR-LIGA	RE-DO	OLDIES	TURISTI	JUST BALIN	GANG-STAR	Body	Celkem	Pořadí
RE-DO	KO	52:42 54:40	63:71 50:46	66:30 63:25	56:48 50:43	15	15	1.
OLDIES	42:52 40:54	ŠÍ	39:55 41:38	60:16 56:13	57:46 32:36	12	12	3.
TURISTI	71:63 26:50	38:41 55:39	KO	20:0 80:15	25:33 61:58	13	13	2.
JUST BALIN	25:63 30:66	16:60 13:56	0:20 16:80	VÁ	17:73 17:72	8	8	5.
GANG-STAR	43:50 48:56	46:57 36:32	33:25 58:61	73:19 72:17	2009	12	12	4.

RE-DO a byla to jeho třetí výhra v historii turnaje a druhá v řadě. Na druhém místě, po nevalném úvodu, se umístili Turisté. Třetí místo obsadilo družstvo Oldies, na základě lepšího skóre v posledním vzájemném zápase s družstvem Gang-Star, které nakonec skončilo čtvrté. A na posledním, pátém místě skončilo družstvo Just Balin, které hraje již druhým

rokem a jehož hra se posunula o velký krok dopředu. Závěrem bychom chtěli všechny pozvat na další, již 23. ročník této ligy a budeme rádi, když se k nám připojí další týmy z řad rýmařovských sportovců. Vždyť takový sobotní oběd, pak trocha sportu a po výkonu pivečko - to je dobrý odpočinek v dnešní uspěchané a stresující době. *Pavel Konšťacký*

Střelci turnaje:

1. Pavel Konšťacký - 169 b.
2. Petr Musil - 119 b.
3. Ondřej Šimko - 117 b.

Střelci „trojek“:

1. Pavel Konšťacký	- 12
2. Ondřej Volek	- 9
3. Martin Sedláček	- 7
Jakub Jiroušek	- 7

Zleva Martin Sedláček, Jaroslav Kala, Petr Ošlejšek, Pavel Konšťacký, Tomáš Žváček, Radek Vyoral, Svatoslav Puda, Petr Dolák a Pavel Zeták
Foto: archiv BFAA Oldies

Český pohár tělesně postižených kuželkářů byl zahájen v Blansku

Za účasti jedenačtyřiceti hráčů z celé České republiky byl v neděli 15. března zahájen první turnaj tělesně postižených kuželkářů, který se uskutečnil na dráze v Blansku a je započítáván do Českého poháru 2009.

V kategorii TP zvítězil výkonem 531 shozených kolků dobře připravený Zdeněk Dočkálek z Tělovýchovné jednoty Jiskra Rýmařov. Jeho týmový kolega Petr Švédík skončil ve stejné kategorii čtvrtý výkonem 460 shozených kolků.

V kategorii LP1 vyhrál Ivo Mrhal výkonem 433 shozených kolků. Druhý turnaj se bude konat v Rybníku 8. - 9. května. Následující zápasy se rovněž započítávají do Českého poháru 2009.

Ve čtvrtek 21. a v pátek 22. května se uskuteční rovněž v Blansku mezistátní utkání, na které přijedou tělesně postižení kuželkáři ze Slovenska, Rumunska a nebudou chybět ani reprezentanti z Česka.

JiKo

Poděkování

Nашe milá Liduško,
přejeme Ti hodně zdraví, štěstí, lásky,
na čele i na dušičce žádné vrásky.
Všeho dosti a všechno nej,
ať je Ti v životě jen hej.
Zároveň děkujeme za vše, co jsi pro nás
udělala,
že jsi nás aerobik milovat naučila,
z našich úspěchů se radovala
a své znalosti a zkušenosti nám darovala.
Velký dík patří nejen tobě, ale také
Lidušce ml. a Olince.

Děkujeme, vaše Berušky

hokejový servis

Závěr Rýmařovské ligy ledního hokeje

Skončil další ročník Rýmařovské ligy. V základní skupině zvítězili hokejisté HC F. Tygři před HC Grizzlies, SK Slovan a TJ Malá Morávka. V play off silné čtyřky se stal vítězem HC Grizzlies, který se stal absolutním vítězem ligy a obdržel putovní pohár.

Tabulka play off:

1. HC Grizzlies	5. Horní Město
2. SK Slovan	6. Kovošrot
3. Malá Morávka	7. SK Medvědi
4. F. Tygři	8. Rest. U Hrozna

V sobotu 7. března proběhlo v SVČ Rýmařov vyhlášení výsledků a předávání cen, spojené s tanečním večerem. Byli vyhlášeni i jednotlivci. Nejlepším střelcem se stal K. Dohnal z HC Grizzlies, nejlepším brankářem M. Ilnický z týmu Rest. U Hrozna, zlým mužem sezóny 2008-2009 byl vyhlášen P. Merva hrající za SK Slovan. Výkonný výbor Rýmařovské ligy ledního hokeje děkuje všem oddílům a hlavně divákům a rozhodčím a těší se s vámi na ročník 2009-2010, který bude jistě ještě lepší než tento.

Martin Ftáček

Ilustrační foto

Seriál

PRVNÍ POMOC U DĚTÍ:

Informace Místní skupiny ČČK - První pomoc při neúrazových stavech

33. Bolesti břicha, náhlé příhody břišní

Bolesti bříška zvláště u malých dětí jsou poměrně častým jevem, a i když je dítě vnímá a navenek prožívá často dramaticky, většina případů je nezávažných a rychle odezní. Pokud bolesti břicha přetrvávají delší dobu nebo se opakují, případně se objeví některé z dále uvedených příznaků, je potřeba zvýšit pozornost a pomýšlet na závažnější stav.

Náhlá příhoda břišní může mít řadu **příčin**, z nejčastějších je to akutní střevní neprůchodnost v důsledku mechanické překážky nebo poruchy pohyblivosti střev, komplikované záněty nitrobřišních orgánů (zánět slepého střeva, žlučníku, ledvin, vaječnicků), břišní kolika způsobená přítomností kamenů ve žlučovém, ledvinném a močovém cestách, u adolescentů pak výjimečně žaludeční nebo dvanácterníkový vřed, jeho perforace a krvácení.

Hlavním příznakem bývá bolest různé intenzity a charakteru, kterou malé dítě lokalizuje takřka vždy do oblasti pupku. Má pocit nevolnosti, může zvracet, je zpoteně, může mít průjem, ve stolici se může objevit hlen s krví. V akutním stavu břicho bývá tvrdé, napnuté s bolestivou reakcí na dotek. Dítě je zchvácené, úzkostlivé, brání se jakémukoliv pohybu, vyhledává úlevovou polohu na boku, dolní končetiny má přitaheny k tělu. V nejtěžších stavech dítě povrchně a zrychleně dýchá, tep bývá zrychlený a mělký, začínají se rozvíjet příznaky šoku.

Opatření při podezření na náhlou příhodu břišní:

- Snažte se dítě uklidnit, zacházejte s ním co nejšetrněji, zajistěte jeho odborné vyšetření.

- Dítě uložte na záda s vypodloženými dolními končetinami pod kolena tak, aby se paty ne-

dotýkaly podložky (dochází k uvolnění břišního lisu a většímu i k částečné úlevě), jestliže se však dítě cítí v úlevové poloze na boku lépe, ponechte ho v ní.

- Při přidružených příznacích šoku zahajte protišoková opatření, urgentně přivolejte ZZS, kontrolujte průběžně základní životní funkce, nikdy nedopravujte dítě do nemocnice vlastními silami a prostředky.

- Nepodávejte dítěti nic ústy, je možné, že se bude muset podrobit léčebnému zákroku v celkové anestezii (narkóze).

- Studené obklady vzhledem k možnému zastření příznaků nikdy nepřikládejte na břicho před odborným chirurgickým vyšetřením, břicho ledujte až po ordinaci lékaře.

*MUDr. Pavel Smský
(První pomoc u dětí)*

od A4 - 15,- Kč*   A3 - 30,- Kč*

barevné KOPÍROVÁNÍ digitální TISK

od A4 - 12,- Kč*   A3 - 24,- Kč*

* ceny za kopii/tisk včetně DPH 19%,
pro stálé zákazníky výrazné slevy
zúčtované měsíční platbou

BPdesign
reklama & propagace

www.BPdesign.cz

Okrružní 483/13, 795 01 Rýmařov, CZ, tel.: 554 212 646, fax: 554 230 102, mobil: 602 732 193, 777 212 696

Stavíte, opravujete, zařizujete?
Přijďte se inspirovat či poradit na výstavu.

**STAVÍME
BYDLÍME**
stavební výstava
VSTUP ZDARMA • VÝSTAVNÍ SLEVY

3. - 4. dubna
Dům kultury
ŠUMPERK
pá 9 - 18 hod., so 9 - 17 hod.

omnis Omnis Olomouc, a.s., Kosmonautů 8, 772 11 Olomouc, www.omnis.cz
poradatelé veletrhu tel./fax: 587 433 127, mobil: 608 968 158, nevtipilova@omnis.cz

PŘÍPOJKY INŽENÝRSKÝCH SÍTÍ

- kanalizační přípojky
- vodovodní přípojky
- elektropřípojky

Kompletní dodávka:
výkopové práce, pokládka,
montáž, napojení vašeho
objektu, vyhotovení
protokolu o zkouškách

Dopředu vám zpracujeme cenovou nabídku

Kontakt:

Pavel Pokorný

Opavská 18, 795 01 Rýmařov

Mobil: 608 830 881

E-mail: pokornypavel2@seznam.cz

BUILDTEK CZ
Palackého 1178/11
795 01 Rýmařov
Tel/fax: 554 295 153
www.buildtek.eu

Návrhy a realizace
venkovních teras.

Prodej výrobků z
tropických dřevin:
-bangkirai
-teak
-ipé
-cumaru

Terasové palubky

Moderní design nekompromisní kvalita a
dlouhá životnost.

Terasová prkna Silvadec

Velmi odolný materiál. Nulová údržba. Žádné nátěry.
Složení 60 % dřevo 40% HDPE. Záruka 25 let.

Terasové dílce Teak a Bangkirai

Jednoduchá instalace. Dlouhá životnost.
Vhodné na balkony, terasy a sauny

NABÍDKA PRÁCE

nabízíme nové pracovní místo na pozici

STAVBYVEDOUCÍ

- praxe v oboru
- řidičský průkaz B
- znalost práce na PC

- nástup dle dohody

přihlášky a informace

na tel.: 554 230 086

602 956 786

5.stavební cz

PÁTÁ STAVEBNÍ CZ, a.s.

8. května 35, Rýmařov

NABÍDKA PRÁCE

- v přátelském kolektivu
- finančně ohodnocena

PCservis Rýmařovnáměstí Míru 16
tel.: 554 212 361

www.vypocetni Technika.eu

COPYCENTRUM

centrum Rýmařov
I. patro nad pivnicí

levné, rychlé, barevné a černobílé kopírování na profesionálním kopírovacím stroji, laminování a skenování do formátu A3, prodej kancelářských potřeb, renovace tonerů

- černobílá kopie - formát A4 1,- Kč
- černobílá kopie - formát A3 2,- Kč
- barevná kopie - formát A4 20,- Kč
- barevná kopie - formát A3 35,- Kč

možnostní slevy na zakázku
ceny jsou uvedeny včetně DPH

Účetnictví

- podvojně účetnictví,
- daňová evidence,
- mzdy,
- DPH,
- daňová přiznání,
- účtování v cizích měnách aj.

Routilová Ivana, DiS.
739 053 293Mrskošová Karla
604 802 363

RoutilovaIvana@seznam.cz

Kancelář č. 16 na Palackého ul. č. 11
(2. patro) - budova Bytermu

REKLAMA

V RÝMAŘOVSKÉM HORIZONTU

SKVĚLÁ INVESTICE

PNEUSERVIS

FIRMY STANISLAV JUŘENA STANSPED

VÁM NABÍZÍ

MIMO JIŽ KLASICKY POSKYTOVANÝCH SLUŽEB
I NOVĚ PLNĚNÍ A ČIŠTĚNÍ AUTOKLIMATIZACÍ

- Momentálně dále nabízí slevu na skladové zásoby osobních pneumatik zn. Barum ve výši 35 % (platí do vyprodání zásob)

Najdete nás na adrese:
třída Hrdinů 45, RýmařovProvozní doba: Po - Pá 8⁰⁰ - 16⁰⁰

V naléhavých situacích se lze na telefonu 774 950 041 dohodnout i jinak.

Rozšíření služeb pro veřejnost

Od 1. 4. 2009 rozšiřujeme nabídku služeb pro motoristy!

Nabízené služby:

- prodej motorových olejů značky TEXACO
- výměna olejů
- rovnání poškozených litých disků kol osobních automobilů
- drobné karosářské opravy
- výměna tlumičů pérování
- výměna tlumičů výfuků
- výměna brzdových obložení, kotoučů
- výměna blatníků
- výměna svislých a kulových čepů, ložisek kol, manžet poloos
- výměna autoskel
- svářečské práce technologií CO₂
- dobíjení a kontrola autobaterií
- ostatní opravy po dohodě

Pracovní doba autoservisu:
pondělí - pátek 7 - 15 hodin
V případě nutnosti lze domluvit i individuálně

Na vaši návštěvu se těší pracovníci naší firmy!

Vydavatel: Středisko volného času Rýmařov, Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel./fax: 554 211 410, http://www.rymarov.cz/mesto
Neoznačené foto: Redakce. Uzávěrka dne: 19. 3. 2009. Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení, případně úpravy nevyžádaných příspěvků a nemusí nutně souhlasit se stanovisky uveřejněnými v příspěvcích dopisovatelů. Odpovědný redaktor: Mgr. Jiří Konečný. Adresa redakce: Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 230 459, mobil: 737 802 259, e-mail: rymhor@seznam.cz.

Vyšlo dne: 27. 3. 2009. Příspěvky laskavě zašlete nejpozději do 2. 4. 2009. Další číslo vyjde 10. 4. 2009. Grafická úprava novin a inzerce: Tiskárna APRO Bruntál, Ruská 10, 792 01 Bruntál, tel./fax: 554 717 196, e-mail: apro@iol.cz. Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR pod značkou MK ČR E 11017. Cena 15,- Kč

www.cz.o2.com

internet
8 Mb

600 Kč

Nezmeškejte jedinečnou příležitost pro pořízení nového internetu!
Cena na rok 600 Kč měsíčně včetně poplatků za pevnou linku.
Měsíčně 300 volných minut volání.
Akce platí jen do 5.4.2009

Prodejna telekomunikační techniky
a služeb pro Telefónica O2 Czech Republic, a.s.

Jan Elšík
náměstí Míru 2 (vedle pošty I. patro)
795 01 Rýmařov
tel.: 554 230 485

Jan Elšík
ČSA 12 (100m od pošty)
785 01 Šternberk
tel.: 585 000 157

Více možností.

O₂

Vždy něco navíc - akční bonusy !!!

Záruka-nízké splátky !

Prodloužená záruka.

Výkup vozidel i v úvěru nebo leasingu.

Výkup za hotové - peníze ihned na ruku!

Nejvýhodnější splátkový prodej !

AUTOLASÁK

RÝMAŘOV

Těšíme se na Vás !
Po-Pá 8 - 17 hod.
So 8 - 12 hod.

Revoluční 26, 795 01 Rýmařov
autolasak@autolasak.eu
554 211 577

VYZKOUŠENÉ OJETÉ VOZY ŠKODA, VW, 1. MAJITEL, KOMPLETNÍ DOKUMENTACE, KOUPENO V ČR, SERVIS ZAJIŠTĚN

VW Tiguan 1.4Tsi TRACK&FIELD
110 kW, r.v. 2008

naj. 4757 km, servis. kniha, 1. majitel
689.900,- Kč

Volkswagen Passat 2.0 TDi 4x4, HIGHLINE
103 kW, r.v. 2006

servis. kniha, 1. majitel, kúže
429.900,- Kč

Škoda Octavia II 1.9 TDi AMBI
77 kW, r.v. 2005

1. majitel, klima, servis
219.900,- Kč

Volkswagen Passat 1.9 TDi
96 kW, r.v. 2004

4x4, servis. kniha, 1. majitel
269.900,- Kč

Škoda Roomster 1,9 TDi, Scout
77 kW, r.v. 2007

klima, servis. kniha, 1. majitel
319.900,- Kč

Seat Altea 1.9 TDi, Stylance
77 kW, r.v. 2005

klima, servis. kniha, 1. majitel
219.900,- Kč

Volkswagen Passat 2.0FSI
110 kW, r.v. 2006

klima, servis. kniha, 1. majitel
289.900,- Kč

Škoda Octavia II, RS, 2,0 TFSI
147 kW, r.v. 2008

NOVÉ VOZIDLO
499.900,- Kč

OJETÉ VOZY - TOP STAV - DOBRÁ CENA - AKČNÍ SLEVY

Toyota Avensis 2,0, D-4D, Combi
85 kW, r.v. 2003

klima, servis. kniha
269.900,- Kč

Toyota Avensis 2.2D-4D
110 kW, r.v. 2006

klima, servis. kniha, kúže
369.900,- Kč

Volkswagen Golf V GOOL LPG
75 kW, r.v. 2006

klima, servis. kniha, 1. majitel
289.900,- Kč

Volkswagen Passat 1.9 TDi
96 kW, r.v. 2003

servis, Chip - 180 PS, klima
229.900,- Kč

Škoda Fabia Combi 1.4MPI
50 kW, r.v. 2002

2x airbag, centrální
99.900,- Kč

Kia Carens 2.0, LX
102 kW, r.v. 2005

klima, servis. kniha, 1. majitel
189.900,- Kč

Škoda Felicia 1.6LX
55 kW, r.v. 1999

1. majitel, Euro II
39.900,- Kč

Mercedes-Benz ML270CDi
120 kW, r.v. 2002

4x4, klima, automat
349.900,- Kč

Mercedes-Benz Vito 2.2CDi
65 kW, r.v. 2004

6 míst, 6 kválit, servis. kniha
249.900,- Kč + DPH

Volkswagen Caddy 1,9 CDi
47 kW, r.v. 1999

servis. kniha, 1. majitel
57.900,- Kč + DPH

Renault Master 2.2 dCi
66 kW, r.v. 2001

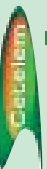

1. majitel, 3 místa
129.900,- Kč + DPH

AKCE!
na vybrané vozy
!!! SLEVA !!!
5.000 - 30.000 Kč
výběr z různých značek, sleva nabídky z více než
150 VOZŮ
připravených k prodeji

www.AutoLASAK.cz

Výhodné financování na počkání, od 0%.

Leasing & úvěr, pojištění